

PROTOKÓŁ NR LIX/23
LIX sesji Sejmiku Województwa Wielkopolskiego
z 18 grudnia 2023 r.

PROTOKÓŁ NR LIX/23
LIX sesji Sejmiku Województwa Wielkopolskiego
z 18 grudnia 2023 r.

LIX sesja Sejmiku Województwa Wielkopolskiego VI kadencji odbyła się 18 grudnia 2023 r. o godz. 12:00 w siedzibie Samorządu Województwa Wielkopolskiego, al. Niepodległości 34 w Poznaniu.

Ad. 1. Otwarcie posiedzenia. Stwierdzenie quorum.

LIX Sesję otworzyła Przewodnicząca Sejmiku Województwa Wielkopolskiego **Małgorzata Waszak-Klepka**.

Przewodnicząca przywitała uczestników Sesji i dokonała sprawdzenia obecności Radnych Województwa Wielkopolskiego – w Sesji udział wzięło 38 Radnych Województwa Wielkopolskiego.

Radny **Adam Bogrycewicz** podczas jubileuszu 25-lecia Powiatu Międzychodzkiego został poproszony o przekazanie Marszałkowi Województwa Markowi Woźniakowi książki „Wielki Almanach Powstańców Wielkopolskich i Bojowników o Niepodległość Ziemi Sierakowsko – Międzychodzkiej 1918-1921”. Jest też prośba Członka Zarządu Powiatu Międzychodzkiego Pana Jarosława Łozińskiego o objęcie przez Marszałka Województwa Patronatu nad kolejnym tomem.

Ad. 2. Przyjęcie porządku obrad.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Wielkopolskiego **Małgorzata Waszak-Klepka** poinformowała, iż wpłynął wniosek o poszerzenie porządku obrad o punkty:

- Podjęcie uchwały w sprawie rozpatrzenia wniosku wpisania do „Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Wielkopolskiego” nowej linii kolejowej nr 281 na odcinku Gniezno - Kcynia – punkt został dodany jako 27 A głosami:

za: 37,

przeciw: 0,

wstrzymujących: 0,

- Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie określenia zadań na które w 2023 roku przeznaczają się środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, przekazane samorządowi województwa – punkt został dodany jako 27 B głosami:

za: 37,

przeciw: 0,

wstrzymujących: 0,

- Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie pomocy finansowej w formie dotacji celowej przez Województwo Wielkopolskie Gminie Borek

Wielkopolski - organizatorowi Zakładu Aktywności Zawodowej w Leonowie – punkt został dodany jako 27 C głosami:

za: 37,
przeciw: 0,
wstrzymujących: 0,

- Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie pomocy finansowej w formie dotacji celowej przez Województwo Wielkopolskie Gminie Lisków - organizatorowi Zakładu Aktywności Zawodowej w Swobodzie – punkt został dodany jako 27 D głosami:

za: 37,
przeciw: 0,
wstrzymujących: 0,

- Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie pomocy finansowej w formie dotacji celowej przez Województwo Wielkopolskie Gminie Mieścisko - organizatorowi Zakładu Aktywności Zawodowej w Gołaszewie – punkt został dodany jako 27 E głosami:

za: 37,
przeciw: 0,
wstrzymujących: 0,

- Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie pomocy finansowej w formie dotacji celowej przez Województwo Wielkopolskie Gminie Żerków - organizatorowi Zakładu Aktywności Zawodowej w Żerkowie – punkt został dodany jako 27 F głosami:

za: 38,
przeciw: 0,
wstrzymujących: 0,

- Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie pomocy finansowej w formie dotacji celowej przez Województwo Wielkopolskie Powiatowi Ostrzeszowskiemu - organizatorowi Zakładu Aktywności Zawodowej w Książenicach – punkt został dodany jako 27 G głosami:

za: 38,
przeciw: 0,
wstrzymujących: 0,

Ponadto, Przewodnicząca Sejmiku Województwa Wielkopolskiego poinformowała, iż załączone zostały autopoprawki do następujących projektów uchwał:

- Projekt uchwały zmieniającej uchwałę Nr XLVIII/949/22 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 19 grudnia 2022 r. w sprawie: uchwały budżetowej Województwa Wielkopolskiego na 2023 rok (druk nr 1),
- Projekt uchwały zmieniającej uchwałę Nr XLVIII/948/22 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 19 grudnia 2022 r. w sprawie: Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Wielkopolskiego na 2023 rok i lata następne (druk nr 2),
- Projekt uchwały w sprawie wyrażenia stanowiska związanego z apelami: Rady Gminy w Kole, Rady Gminy Kwilcz, Rady Gminy Mieścisko, Rady Miasta Obrzycko, Rady Gminy Pakosław, Rady Gminy Ryczywół, Rady Gminy Szczytniki, Rady Miejskiej Śmigła, Rady Miejskiej Trzemeszna oraz Burmistrza Gminy Stęszew, dotyczącymi wydłużenia terminów eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw stałych (druk nr 23),
- Projekt uchwały w sprawie: przyjęcia Planu Pracy komisji Sejmiku Województwa Wielkopolskiego na rok 2024 (druk nr 27).

PORZĄDEK OBRAD

LVIII SESJI SEJMIKU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

27 listopada 2023 r. godz. 12⁰⁰

1. Otwarcie posiedzenia. Stwierdzenie quorum.
2. Przyjęcie porządku obrad.
3. Wybór sekretarzy obrad.
4. Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę Nr XLVIII/949/22 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 19 grudnia 2022 r. w sprawie: uchwały budżetowej Województwa Wielkopolskiego na 2023 rok.
5. Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę Nr XLVIII/948/22 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 19 grudnia 2022 r. w sprawie: Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Wielkopolskiego na 2023 rok i lata następne.
6. Podjęcie uchwały w sprawie: Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Wielkopolskiego na 2024 rok i lata następne (wraz z poprawką I i II).
7. Podjęcie uchwały w sprawie: uchwały budżetowej Województwa Wielkopolskiego na 2024 rok (wraz z poprawką I i II).
8. Podjęcie uchwały w sprawie warunków udzielania bonifikat od ceny sprzedaży nieruchomości gruntowych na rzecz ich użytkowników wieczystych.
9. Podjęcie uchwały w sprawie zasad przeznaczenia do sprzedaży nieruchomości gruntowych oddanych w użytkowanie wieczyste oraz szczegółowe wytyczne sprzedaży nieruchomości gruntowych na rzecz ich użytkowników wieczystych.
10. Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia zgody na dokonanie darowizny na rzecz Gminy Koźminek.

11. Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia zgody na dokonanie darowizny nieruchomości na rzecz Gminy Komorniki.
12. Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków położonych lub znajdujących się na obszarze województwa wielkopolskiego.
13. Podjęcie uchwały w sprawie: udzielenia pomocy finansowej Gminie Zakrzewo na zadanie z zakresu kultury pod nazwą "Popularyzacja Idei Rodła".
14. Podjęcie uchwały w sprawie: udzielenia pomocy finansowej Miastu Leszno na zadanie z zakresu kultury pod nazwą "Dofinansowanie działalności instytucji kultury - Teatru Miejskiego w Lesznie, dla której organizatorem jest Miasto Leszno".
15. Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie przez Województwo Wielkopolskie pomocy finansowej dla Miasta Piła na zakup inwestycyjny i zadanie inwestycyjne realizowane w latach 2023-2024 w ramach Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2022 – 2026.
16. Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie nadania statutu Szpitalowi Wojewódzkiemu w Poznaniu.
17. Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie nadania statutu Wielkopolskiemu Centrum Pulmonologii i Torakochirurgii im. Eugenii i Janusza Zeylandów.
18. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany nazwy Wielkopolskiego Ośrodka Reumatologicznego Samodzielnego Publicznego Specjalistycznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Śremie oraz nadania statutu Wielkopolskiemu Ośrodkowi Reumatologicznemu im. dr. Wiesława Romanowskiego w Śremie.
19. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany nazwy Poznańskiego Ośrodka Zdrowia Psychicznego w Poznaniu oraz nadania statutu Poznańskiemu Ośrodkowi Zdrowia Psychicznego.
20. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany nazwy Wielkopolskiego Centrum Onkologii im. Marii Skłodowskiej – Curie w Poznaniu oraz nadania statutu Wielkopolskiemu Centrum Onkologii im. Marii Skłodowskiej – Curie.
21. Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie nadania statutu Wielkopolskiemu Centrum Medycyny Pracy.
22. Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie powołania Rady Społecznej działającej przy Wielkopolskim Centrum Onkologii im. Marii Skłodowskiej - Curie w Poznaniu.
23. Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie powołania Rady Społecznej działającej przy Specjalistycznym Zespole Opieki Zdrowotnej nad Matką i Dzieckiem w Poznaniu.
24. Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie powołania Rady Społecznej działającej przy Szpitalu Wojewódzkim w Poznaniu.

25. Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie powołania Rady Społecznej działającej przy Poznańskim Ośrodku Zdrowia Psychicznego w Poznaniu.
26. Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia stanowiska związanego z apelami: Rady Gminy w Kole, Rady Gminy Kwilcz, Rady Gminy Mieścisko, Rady Miasta Obrzycko, Rady Gminy Pakosław, Rady Gminy Ryczywół, Rady Gminy Szczytniki, Rady Miejskiej Śmigła, Rady Miejskiej Trzemeszna oraz Burmistrza Gminy Stęszew, dotyczącymi wydłużenia terminów eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw stałych.
27. Podjęcie uchwały w sprawie trybu zgłaszania przez Młodzieżowy Sejmik Województwa Wielkopolskiego wniosku o podjęcie inicjatywy uchwałodawczej.
- 27 A. Podjęcie uchwały w sprawie rozpatrzenia wniosku wpisania do „Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Wielkopolskiego” nowej linii kolejowej nr 281 na odcinku Gniezno – Kcynia.**
- 27 B. Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie określenia zadań na które w 2023 roku przeznacza się środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, przekazane samorządowi województwa.**
- 27 C. Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie pomocy finansowej w formie dotacji celowej przez Województwo Wielkopolskie Gminie Borek Wielkopolski - organizatorowi Zakładu Aktywności Zawodowej w Leonowie.**
- 27 D. Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie pomocy finansowej w formie dotacji celowej przez Województwo Wielkopolskie Gminie Lisków - organizatorowi Zakładu Aktywności Zawodowej w Swobodzie.**
- 27 E. Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie pomocy finansowej w formie dotacji celowej przez Województwo Wielkopolskie Gminie Mieścisko - organizatorowi Zakładu Aktywności Zawodowej w Gołaszewie.**
- 27 F. Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie pomocy finansowej w formie dotacji celowej przez Województwo Wielkopolskie Gminie Żerków - organizatorowi Zakładu Aktywności Zawodowej w Żerkowie.**
- 27 G. Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie pomocy finansowej w formie dotacji celowej przez Województwo Wielkopolskie Powiatowi Ostrzeszowskiemu - organizatorowi Zakładu Aktywności Zawodowej w Książenicach.**
28. Podjęcie uchwały w sprawie ustalenia składu osobowego komisji stałych Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.
29. Podjęcie uchwały w sprawie: przyjęcia Planu Pracy Sejmiku Województwa Wielkopolskiego na 2024 rok.
30. Podjęcie uchwały w sprawie: przyjęcia Planu Pracy komisji Sejmiku Województwa Wielkopolskiego na rok 2024.

31. Sprawozdanie z realizacji „Programu opieki nad zabytkami Województwa Wielkopolskiego na lata 2021-2024” – za lata 2021-2022.
32. Sprawozdanie z bieżącej działalności Zarządu Województwa Wielkopolskiego w okresie pomiędzy sesjami Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.
33. Interpelacje i zapytania radnych.
34. Zamknięcie posiedzenia.

Ad. 3. Wybór sekretarzy obrad.

Sekretarzami obrad zostali wybrani przy głosach:

za: 38,

przeciw: 0,

wstrzymujących: 0.

Radni: **Ryszard Napierała** oraz Krystyna Kubicka-Sztul.

Ad. 4. Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę Nr XLVIII/949/22 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 19 grudnia 2022 r. w sprawie: uchwały budżetowej Województwa Wielkopolskiego na 2023 rok.

Przewodnicząca poinformowała, że do projektu uchwały załączone są stosowne opinie Komisji Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.

Radny **Zbigniew Czerwiński** przedstawił radnym przygotowaną przez siebie prezentację na temat stanu finansów województwa. Podkreślił w niej jak bardzo wzrósł budżet województwa w ciągu ostatnich 5 lat. Prezentacja stanowi załącznik do protokołu.

Uchwała została podjęta przy głosach:

za: 28,

przeciw: 0,

wstrzymujących: 10.

Uchwała nr LIX/1204/23 stanowi [załącznik nr 2](#) do protokołu.

Ad. 5. Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę Nr XLVIII/948/22 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 19 grudnia 2022 r. w sprawie: Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Wielkopolskiego na 2023 rok i lata następne.

Przewodnicząca poinformowała, że do projektu uchwały załączone są stosowne opinie Komisji Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.

Uchwała została podjęta przy głosach:

za: 27,

przeciw: 0,

wstrzymujących: 11.

Uchwała nr LIX/1205/23 stanowi [załącznik nr 3](#) do protokołu.

Ad. 6. Podjęcie uchwały w sprawie: Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Wielkopolskiego na 2024 rok i lata następne (wraz z poprawką I i II).

Radny **Jarosław Maciejewski** odczytał opinię Regionalnej Izby Obrachunkowej.

Radny **Jan Grzesiek** zaznaczył, że jako Przewodniczący Komisji Budżetowej ma łączne wystąpienie dotyczące budżetu i Wieloletniej Prognozy Finansowej i przedstawi je w kolejnym punkcie.

Radna **Tatiana Sokołowska** poinformowała, że dłuższe wystąpienie będzie miała w kolejnym punkcie. Teraz chciała tylko w imieniu Klubu Platformy Obywatelskiej wyrazić pozytywną opinię o Wieloletniej Prognozie Finansowej.

Radny **Zbigniew Czerwiński** także szerszą wypowiedź przekaze w kolejnym punkcie. Zaznaczył jednak, że Klub Prawa i Sprawiedliwości nie poprze omawianego projektu uchwały.

Radny **Jarosław Maciejewski** pozytywnie zaopiniował Wieloletnia Prognozę Finansową.

Radny **Adam Cukier** także poparł projekt Wieloletniej Prognozy Finansowej.

Radny **Jerzy Lechnerowski** także pozytywnie ocenił projekt Wieloletniej Prognozy Finansowej.

Radny **Adam Bogrycewicz** poruszył temat poprawek Zarządu. Poprosił o informację, jak ustosunkowały się do nich komisje oraz krótką informację czego dotyczyły.

Skarbnik Województwa Wielkopolskiego Pani **Elżbieta Kuzdro-Lubińska** wyjaśniła, że poprawki spowodowały wzrost w pozycjach wydatki oraz dochody bieżące. Pierwsza zmiana dotyczy PLK, natomiast druga rewitalizacji linii kolejowych. W poprawkach znajduje się także poprawka odnośnie wprowadzenia obsługi długu publicznego dotyczącego poręczenia dla szpitali do roku 2033. Te zmiany dotyczą WPF-u oraz budżetu.

Przewodnicząca **Małgorzata Waszak-Klepka** dodała, że Komisja Budżetowa pozytywnie zaopiniowała zmiany przy głosach 8 za, 2 wstrzymujące.

Poprawka I uzyskała większość głosów:

za: 37,

przeciw: 0,

wstrzymujących: 1.

Poprawka II uzyskała większość głosów:

za: 37,

przeciw: 0,

wstrzymujących: 1.

Uchwała została podjęta przy głosach:

za: 29,

przeciw: 0,

wstrzymujących: 9.

Uchwała nr LIX/1206/23 stanowi [załącznik nr 4](#) do protokołu.

7. Podjęcie uchwały w sprawie: uchwały budżetowej Województwa Wielkopolskiego na 2024 rok (wraz z poprawką I i II).

Radny **Jarosław Maciejewski** odczytał opinię Regionalnej Izby Obrachunkowej.

Radny **Jan Grzesiek** odczytał swoje wystąpienie jako Przewodniczący Komisji Budżetowej:

W imieniu Komisji Budżetowej Sejmiku Województwa Wielkopolskiego pragnę podkreślić, że przedłożony projekt Budżetu Województwa Wielkopolskiego oraz WPF na 2024 i lata następne rekomendowany przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego na rok 2024 otrzymał pozytywną opinię Komisji budżetowej oraz uchwały Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu wyrażające pozytywne opinie bez jakichkolwiek uwag o projekcie budżetu, projekcie Wieloletniej Prognozy Finansowej oraz o możliwości sfinansowania deficytu budżetu Województwa Wielkopolskiego, tym samym spełnia wszystkie wymogi wynikające z przepisów ustawy o finansach publicznych.

Budżet 2024 roku będzie realizowany w sytuacji niepewności co do kształtowania się uwarunkowań zewnętrznych. Wśród nich należy podkreślić wysoką i utrzymującą się inflację, która będzie powodować wzrost kosztów zadań realizowanych przez samorząd. Kolejnym zagrożeniem jest spowolnienie gospodarcze w Polsce oraz w strefie euro. Dodatkowo, zdaniem agencji ratingowej Fitch Ratings, postępujące zmiany w mechanizmie finansowania JST, zapoczątkowane wraz z reformą podatkową „Polski Ład” będą w dalszym ciągu wywierać presję na nadwyżkę operacyjną Województwa. Z uwagi na tę wysoką niepewność dotyczącą kształtowania się warunków zewnętrznych, w budżecie 2024 r. utworzono rezerwy celowe, co pozwoli na elastyczne i sprawne zarządzanie wydatkami. Warto podkreślić, że Wielkopolska rozpoczyna realizację przedsięwzięć z nowej perspektywy unijnej Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027, ze wsparciem UE w wysokości 2,1 mld euro.

I tak:

*Budżet WW po autopoprawkach na 2024 rok wykazuje łączną kwotę dochodów w wysokości **2.797.476.437,80 zł**, co stanowi **116,1 %** przewidywanego wykonania dochodów za 2023 rok, z tego:*

- dochody bieżące – **2.488.829.180,08 zł**,*
- dochody majątkowe – **308.647.257,72 zł**.*

*Na 2024 r. udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych zaplanowano w kwocie **1.609.712.813,00 zł** oraz z podatku dochodowego od osób fizycznych w kwocie **214.608.600,00 zł** - łącznie **1.824.321.413,00 zł**.*

Udziały we wpływach z podatków stanowią główne źródło dochodów Województwa. W 2024 roku, podobnie jak w dwóch poprzednich latach, wpływy z CIT i PIT są przyjmowane do planu budżetu na podstawie informacji otrzymanej od Ministra Finansów. Plan będzie stały przez cały rok, a kwota

wpływów przyjęta na podstawie informacji MF, zostanie przekazana do budżetu Województwa w 12 równych miesięcznych ratach.

Zgodnie z przepisami epizodycznymi, zawartymi w ustawie „okołobudżetowej” na 2024r., Województwo Wielkopolskie w 2024 r. nie otrzyma 278,3 mln zł korekty wpływów z CIT za 2022 r.

Na 2024 r. w budżecie Województwa Wielkopolskiego zaplanowano:

1. Udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych i prawnych w wysokości **1.824,3 mln zł**, co stanowi 65,2 % **łącznie kwoty planowanych dochodów** na 2024 rok.
2. Dotacje celowe w wysokości **517,7 mln zł**, co stanowi 18,5 % **łącznie kwoty planowanych dochodów** na 2024 rok.

Planowane dotacje obejmują:

- dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej, na zadania realizowane na podstawie porozumień oraz na zadania własne,

- dotacje celowe z budżetu państwa na realizację programów operacyjnych oraz budżet środków europejskich,

- dotacje celowe z gmin i powiatów.

3. Pozostałe dochody w wysokości **272,2 mln zł**, co stanowi 9,7 % **łącznie kwoty planowanych dochodów** na 2024 rok.
4. Subwencję ogólną w wysokości **183,3 mln zł**, co stanowi 6,6 % **łącznie kwoty planowanych dochodów** na 2024 rok.

Samorząd Województwa wielkopolskiego realizując przyjęte cele polityki społecznej i gospodarczej wynikającej ze strategii województwa wielkopolskiego oraz innych ustaw, umów, porozumień, nadal w projekcie budżetu na 2024 rok proponuje efektywne wykorzystanie potencjałów rozwojowych na rzecz konkurencyjności województwa, które mają służyć poprawie jakości życia mieszkańców wielkopolski w warunkach zrównoważonego rozwoju.

W związku z powyższym w budżecie zaplanowano wydatki w wysokości **3.268.313.067,80 zł** na realizację wszystkich zadań, z tego:

- **1.905.854.328,40 zł** na wydatki bieżące co stanowi **58,3 %** ogółu wydatków,
- **1.362.458.739,40 zł** na wydatki majątkowe co stanowi **41,7%** ogółu wydatków.

Warto podkreślić, że będzie to szósty rok z rzędu, w którym wydatki majątkowe będą kształtowały się na poziomie ok. 40,0%.

➤ Największy udział w wydatkach tego budżetu to wydatki przeznaczone na transport i łącznie tj. 1.304,4 mln zł w tym drogi publiczne wojewódzkie **703,9 mln zł** oraz na przewozy kolejowe **537,8 mln zł** i tak:

- Dotacja dla PKP na organizowanie i dofinansowanie wojewódzkich kolejowych przewozów pasażerskich – kwota **350,0 mln zł** i PKM – kwota **27,0 mln zł**.
- Remonty i naprawy taboru kolejowego będącego w dyspozycji samorządu województwa – kwota **84,4 mln zł**.
- Wydatki na budowę dróg z udziałem UE oraz BP to kwota **266,6 mln zł** – przedsięwzięcia ujęte w WPF,
- Oraz na remonty i bieżące utrzymanie dróg i mostów to kwota **190,0 mln zł**.

- *Drugą bardzo ważną pozycją w strukturze wydatków budżetu województwa są wydatki na ochronę zdrowia i pomoc społeczną oraz pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej i rodziny, które stanowią kwotę – 527,8 mln zł.*

Deficyt budżetu w wysokości 470.836.630,00 zł przewiduje się pokryć przychodami z tytułu wolnych środków oraz przychodami z kredytu.

Przychody – 513.607.078,00 zł,

Rozchody (wykup obligacji i spłata pożyczki) – 42.770.448,00 zł.

Polityka finansowa Województwa w 2024 r., podobnie jak w latach poprzednich, skupia się na utrzymaniu nadwyżki operacyjnej i zachowaniu płynności finansowej, która nie jest zagrożona mimo planowanego deficytu tj. 470,8 mln zł. Deficyt zostanie sfinansowany głównie z wolnych środków oraz ze środków pochodzących z kredytu z Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Planowana na koniec 2024 r. kwota długu ma wynieść 416,2 mln zł, tj. 14,9% dochodów ogółem.

Należy dodać, że konstrukcja budżetu na 2024 rok pozwala zachować zasadę zrównoważonego budżetu bieżącego samorządu z art. 242 ustawy o finansach publicznych, a także umożliwia spełnienie relacji z art. 243 ww. ustawy, tj. indywidualnego wskaźnika zadłużenia.

Radny **Jarosław Maciejewski** odczytał opinię Regionalnej Izby Obrachunkowej w sprawie możliwości sfinansowania deficytu budżetu.

Radna **Tatiana Sokołowska** poinformowała, że po dokładnej analizie, zapoznaniu się z opiniami RIO oraz wystąpieniem Przewodniczącego Komisji Budżetowej Klub PO będzie głosował za przedstawionym budżetem.

Radny **Zbigniew Czerwiński** podkreślił, że nigdy nie było tak dobrej sytuacji finansowej województwa. Klub PiS jest zadowolony z wielkości dochodów. Stabilności jaka została wprowadzona. Co miesiąc województwo otrzymuje określoną kwotę i nie trzeba się martwić o jej wielkość. Ułatwia to planowanie wydatków. W czasie pierwszego czytania członkowie Klubu PiS zgłosili kilka poprawek, do których mówca chciał się odnieść. Na posiedzeniu Komisji Budżetowej Radny uzyskał informację, iż zabezpieczone są środki na przygotowanie ewentualnej Uroczystej Sesji w Środzie Wielkopolskiej. Z uwagi na to mówca wycofał swoją poprawkę w tej kwestii. Ponadto Marszałek zapewnił, że w budżecie będą środki na realizację programu uroczystych obchodów Roku ks. Arcybiskupa Antoniego Baraniaka i hrabiego Władysława Zamoyskiego, dlatego te poprawkę mówca także wycofał. Przypomniał o poprawce Radnego Roberta Popkowskiego dotyczącej zabezpieczenia 6 mln zł na kompleksową termomodernizację szkoły wraz z zastosowaniem odnawialnych źródeł energii budynków A i B Szkoły Podstawowej wraz z budynkiem sali sportowej w miejscowości Stare Miasto. Podtrzymana została także poprawka Radnego Adama Bogrycewicza dotycząca popularyzacji myśli Stanisława Staszica w Województwie Wielkopolskim w 2024 roku. Mówca wspomniał również o drugiej poprawce Radnego związanej z pilotażowym programem wsparcia rzemiosła w Pileńskim Obszarze Funkcjonalnym. Radny Marek Sowa zgłosił poprawkę dotyczącą opracowania dokumentacji i realizacji ścieżki rowerowej Karśnice-Czacz wzdłuż drogi wojewódzkiej 312. Wicemarszałek Wojciech Jankowiak na komisji zapewnił, że są zabezpieczone środki na ten cel, dlatego poprawka ta zostaje wycofana. Podtrzymane zostają pozostałe poprawki dotyczące: opracowania dokumentacji na termomodernizację Wojewódzkiego Szpitala

Wielospecjalistycznego im. dr. Jana Jonstona w Lesznie, dotacji w wysokości 700 tys. zł dla spółek Koleje Wielkopolski sp. z o.o. i POLREGIO na zmianę oprogramowania sprzedaży biletów oraz na ulgę na przewóz rowerów na kartę dużej rodziny od kwietnia 2024 roku oraz propagowania naturalnych metod leczenia niepłodności dla mieszkańców Wielkopolski w oparciu o konsultacje ze specjalistami z zakresu ginekologii, perinatologii, urologii, andrologii, genetyki klinicznej oraz rozszerzony dostęp do badań laboratoryjnych, obrazowych, zabiegów diagnostycznych. Mówca z ogromnym bólem przyjął podpisanie przez Prezydenta Andrzeja Dudę ustawy o finansowaniu in vitro. Zaznaczył, że w Polsce w tym procesie można pobrać 6 zarodków. W monecie ich zapłodnienia dokonuje się selekcji. Zostają z nich 3 zarodki. Te uznane za niewłaściwe są usuwane. To budzi fundamentalny sprzeciw Radnego. Radnym wstrząsnęła historia kobiety, która uczestniczyła w tej procedurze kilka lat. Gdy wreszcie zaszła udana implementacja i pojawiła się szansa, że wreszcie doczeka się dziecka to zaczęła rozważać co dalej, ponieważ zostały jeszcze 2, a ona nie chce mieć więcej dzieci... [DZIWIĘK NIEWYRAŹNY]-Obecnie tylko mniejszość zarodków trafia do transferu i udanej lub nieudanej ciąży. Co roku ok 20 tysięcy dzieci trafia do zamrażarki. W tej chwili jest ich ok. 150 tysięcy. Jest to drugi element, z którym Radny fundamentalnie się nie zgadza.

Przewodnicząca Sejmiku Województwa Wielkopolskiego **Małgorzata Waszak-Klepka** ogłosiła godzinną przerwę w obradach.

Po wznowieniu obrad, Radny **Jarosław Maciejewski** zaznaczył, że dochody określono na poziomie 2,8 mld zł, a wydatki 3,6 mld zł. Planowany deficyt ma zostać pokryty wolnymi środkami i kredytem z Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Zakładane jest utrzymanie płynności finansowej w nadchodzącym roku. Utworzenie rezerw celowych Radny uznaje za bardzo dobre rozwiązanie pozwalające w zmieniającym się otoczeniu gospodarczym i inwestycyjnym właściwie reagować. Podziękował Pani Skarbnik za dużą pracę. Przedłożony projekt budżetu na 2024 rok spełnia wszystkie wymogi wynikające z przepisów i uzyskał pozytywną opinię Regionalnej Izby Obrachunkowej. Często na sali mówi się, że Wielkopolska dobrze się rozwija, dlatego powinna podzielić się dochodami z innymi. Ten rozwój to dowód właściwego zarządzania. Klub Radnych Polskiego Stronnictwa Ludowego będzie głosował za przyjęciem omawianej uchwały.

Radny **Adam Cukier** na wstępie żartował, że gdy przemawiał radny Zbigniew Czerwiński to były kamery, a teraz już ich nie ma. Podziękował wszystkim, którzy przyczynili się do stworzenia omawianego budżetu, na czele z Panią Skarbnik. Mówca zwrócił się do Marszałka podkreślając, że ma wspaniałych współpracowników i gdy tylko będzie taka możliwość należy podnieść im płace. Na koniec dodał, że Andrzej Duda po podpisaniu ustawy o in vitro jest *Jego Prezydentem*.

Radny **Jerzy Lechnerowski** pozytywnie ocenił przedstawiony projekt. Zaznaczył, że ponad 40% wydatków to inwestycje. Spore środki zostały przeznaczone na transport i zdrowie. Mówca zwrócił uwagę na rozpoczęcie budowy Muzeum Powstania Wielkopolskiego. Wspomniał o obwodnicach Kościana, Rogoźna oraz Szamotuł. Radny złożył gratulacje Zarządowi. Nie widzi on też powodu do głosowania przeciw przedstawionemu projektowi. Mówca poinformował, że w ostatni piątek odbyło się spotkanie kuratorów Fundacji Zakłady Kórnickie. Fundacja przeznaczyła na obchody roku Zamoyskich 500 tysięcy zł. Liczą oni też na współudział samorządu województwa. Na koniec Radny zaznaczył, że w jego opinii należy przyjąć budżet w przedstawionym kształcie.

Radny **Marek Sowa** wspominał, że jego podpisanie ustawy przez Andrzeja Dudę zawiodło, ale nigdy nie pozwoliłby sobie nazwać osoby wybranej przez naród *nie jest moim prezydentem*. Mówca zaznaczył, że dokonał pomyłki i w punkcie 6 porządku obrad miał się wstrzymać podczas głosowania. Jego sprzeciw budzi kwestia finansowania in vitro. Podtrzymał on swoje poprawki, o których w swoim wystąpieniu mówił radny Zbigniew Czerwiński.

Radny **Adam Bogrycewicz** na wstępie stwierdził, że kamery nagrywały Radnego Zbigniewa Czerwińskiego, a nie Adama Cukra ze względu na treści wystąpienia. Mówca podkreślił, że kadencja jest wyjątkowa, ponieważ każdy kolejny budżet jest większy od poprzedniego. 8 lat rządów Prawa i Sprawiedliwości w Polsce miało niewątpliwy wpływ na działanie samorządów. Dobrze jest zarządzać przy tak dużym wsparciu rządu. Wielkopolska jest beneficjentem programów rządowych. Województwo otrzymało rekordowe kwoty np. na rozwój transportu zbiorowego. Otrzymano dofinansowanie na inwestycje drogowo-mostowe. W 2015 roku dochody z CIT-u wynosiły 477 mln zł, a w 2023 1,4 mld zł. Dług wynosił 463 mln zł, obecnie 262 mln zł. Jest to bardzo dobra sytuacja wyjściowa. Budżet w większości wyczerpuje oczekiwania. Radny stwierdził, że ta kadencja charakteryzuje się opóźnionym działaniem. Gdy mówca zgłasza poprawki, bądź koledzy z jego klubu to Zarząd je odrzuca, a realizuje w latach następnych. Mimo wszystko Radnego cieszy wzrost wydatków na infrastrukturę drogową. Podtrzymał on swoje dwie poprawki, o których wspominał wcześniej Radny Zbigniew Czerwiński.

Radny **Andrzej Plichta** przypomniał, że RIO wydało pozytywne opinie na temat WPF i Budżetu. Budżet jest proinwestycyjny. Na Komisji Zdrowia i Bezpieczeństwa Publicznego mówca przekonywał Radnych do poparcia poprawki radnego Marka Sowa na przeznaczenie środków na propagowanie naturalnych metod leczenia niepłodności dla mieszkańców Wielkopolski w oparciu o konsultacje ze specjalistami z zakresu ginekologii, perinatologii, urologii, andrologii, genetyki klinicznej oraz rozszerzony dostęp do badań laboratoryjnych, obrazowych, zabiegów diagnostycznych. Metoda in vitro będzie już finansowana z budżetu państwa. Finansowanie naprotechnologii byłoby wyjściem do przodu. Ponadto środki przeznaczone na zadania, które podejmuje Komisja Rodziny i Polityki Społecznej wzrosły ze 100 do 170 mln zł. Wszyscy członkowie komisji, niezależnie od opcji politycznej głosowali za pozytywną opinią. Radny podkreślił, że będzie głosował za przyjęciem budżetu na 2024 rok.

Marszałek **Marek Woźniak** odniósł się do słów Radnego Zbigniewa Czerwińskiego, który zadowolony jest ze strefy dochodowej. Nie chciał dyskutować z afirmacją rządu, która pojawiła się w tej wypowiedzi. Dopiero fachowcy zbadają co tak naprawdę jest przyczyną wzrostu tych dochodów z CIT-u. Nie jest to w całości zasługa rządu Zjednoczonej Prawicy. Trzeba wziąć pod uwagę jaka była sytuacja w kraju w momencie rozpoczęcia rządów 8 lat temu. Wielkopolska to jeden z regionów najlepiej rozwijających się w tym czasie. Nie była to zasługa rządu, ale gospodarki w regionie. Firmy weszły w luki firmowe po zerwaniu łańcuchów dostaw po pandemii. Mocno fiskalna polityka nie ułatwiała działania firmom, ale mogła przyczynić się do wzrostu wpływów. Trudno zgodzić się ze stwierdzeniem, że miesięczne raty powinny uszczęśliwiać samorząd. Marszałek uważa, że jeżeli Wielkopolska wypracowuje znaczący wzrost związany z podatkami to należąca im część powinna zostać w Wielkopolsce. W ostatnich latach stracono całkowitą możliwość kontroli nad tym jakie są

rzeczywiste dochody i jaki procent tych dochodów otrzymujemy. Samorząd ma tylko pismo od ministra finansów, który ustala kwoty i przekazuje do wykorzystania. Nie jest to element decentralizacji państwa. Metody jak te pieniądze są transferowane do budżetu są nieakceptowalne. Odnośnie poprawek, Marszałek podkreślił, że województwo jest przygotowane do obchodów roku Zamoyskich oraz Arcybiskupa Baraniaka. Będzie ogłoszony konkurs na finansowanie przedsięwzięć związanych z obchodami. Odnośnie poprawki Radnego Roberta Popkowskiego związanej z termomodernizacją szkoły, mówca zaznaczył, że inwestycja na pewno jest zasadna. Pozostaje jednak pytanie, dlaczego samorząd ma dotować gminę kwotą 6 mln zł z przeznaczeniem na realizację jej ustawowych kompetencji. Inwestycja ta mogłaby skorzystać z funduszy Unii Europejskiej w tym ze środków na sprawiedliwą transformację. Gdyby zastosować taką nadzwyczajną dotację, to można sobie wyobrazić 225 podobnych wniosków z pozostałych gmin. Jeżeli chodzi o poprawki Radnego Marka Sowy i dotacji dla spółek zajmujących się przewozami regionalnymi na zmiany oprogramowania, to jest to nieznacząca kwota w stosunku do wielomilionowych dotacji z tytułu rekompensaty dla przewozów regionalnych. Jeżeli spółki poniosą koszty związane z oprogramowaniem to one zostaną uwzględnione w rekompensacie. Jeżeli chodzi o ulgę na przewóz rowerów to trzeba podjąć taką decyzję i należy to rozpatrywać w innym trybie. Nie jest konieczne zmienianie budżetu. W kontekście naturalnych metod leczenia niepłodności to Marszałek zwrócił uwagę, iż w kontekście metody naprotechnologii to ona w ocenie agencji technologii medycznych i weryfikacji nie jest uznawana za metodę leczenia niepłodności. Jest to metoda diagnozowania przyczyn. Taka procedura trwa ok dwóch lat i po tym czasie para może dowiedzieć się, że nie ma szans na potomstwo. Mówca zaznaczył, że Zjednoczona Prawica rządziła 8 lat i miała możliwość wprowadzenia rządowego programu dotyczącego naprotechnologii. Nic w tej sprawie nie zrobiono. Teraz Prezydent Andrzej Duda złożył zapowiedź przedstawienia uchwały w tej sprawie i niejako naprawy błędów rządu. Jeżeli chodzi o in vitro i wypowiedzi radnego Andrzeja Plichty to jeżeli będzie informacja, że rządowy program in vitro wszedł w fazę realizacji to program samorządowy zostanie wycofany. Był on kołem ratunkowym dla osób potrzebujących. Był to program socjalny kierowany do osób, których nie było stać na tego rodzaju terapię. Marszałek nie chciał wnikać w kwestie etyczne. Zaznaczył tylko, że jest to stworzenie możliwości tym wszystkim, którym sumienie i poglądy pozwalają na skorzystanie z tej metody. Osoby mające jakiegokolwiek wątpliwości po prostu nie będą z tego korzystać. Niektórzy politycy chcieliby wszystkim urządzić życie po swojemu obwarowując to twardymi regulacjami prawnymi. Nie ma akceptacji dla takiego państwa, które jest policjantem w każdej sferze. Jeżeli natomiast chodzi o termomodernizację szpitala w Lesznie to dokumentacja została przygotowana. Nie miała ona jednak dobrego czasu ponieważ możliwości korzystania ze środków unijnych kończą się z końcem tego roku i wiadomo było, że w tym terminie nie da się tego zrealizować. Brak środków nie jest w tym wypadku głównym problemem. Tam musi zostać przygotowana koncepcja sensownego harmonogramu realizacji termomodernizacji, aby on nie spowodował drastycznych ograniczeń w funkcjonowaniu szpitala. Nie można jednocześnie rozebrać wszystkich ścian i wszystkiego wymienić. Sprawa nie jest odrzucona, tylko w tej chwili zgłoszona poprawka nie ma uzasadnienia w kosztorysie inwestycji. Jeżeli chodzi o poprawkę Radnego Adama Bogrycewicza dotyczącą przygotowań do obchodów roku Stanisława Staszica to muzeum jego imienia w Pile przygotowuje się do obchodów w latach 2025-2026. W roku 2025 przypada rocznica 270.

urodzin Stanisława Staszica, a w 2026 200-lecie jego śmierci. Bardziej adekwatne byłoby ustalenie roku 2026 dominującym. Muzeum planuje wtedy centralne obchody. Marszałek zgadza się, że można rok 2025 lub 2026 ogłosić rokiem Stanisława Staszica. Jest to znacząca postać, aczkolwiek Marszałek ma wątpliwości czy to na dziś adekwatny wzorzec. Książ, wolnomularz z czasów konstytucji 3 maja. Lepiej patrzeć do przodu i patrzeć na wzorce przydające się w latach nadchodzących. Natomiast jako wzór patrioty, osoby poświęcającej się dla dobra ojczyzny jak najbardziej pasuje. Jeżeli któryś rok ogłosimy imieniem Stanisława Staszica to muszą temu towarzyszyć odpowiednie środki i wydarzenia. Trudno przyjąć myśl, że Wielkopolanie powinni się do tej rocznicy jakoś przygotowywać w postaci specjalnych debat, na długo przed obchodami roku Staszica. Jeżeli chodzi o rzemiosło to w Pile znajduje się Centrum Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego. Specjalnie powołana placówka do promowania kształcenia branżowego. To ona powinna wypracować jakieś rozwiązania i dopiero wtedy można pomyśleć o jakimś wsparciu. Na koniec Marszałek zaznaczył, że przedstawiony budżet pozwala na kontynuację frontu inwestycyjnego. Szczególnie w kwestii edukacji, pomocy społecznej oraz Muzeum Powstania Wielkopolskiego. Rozpocznie się także duża inwestycja dla ośrodka Doskonalenia Nauczycieli i Wojewódzkiej Biblioteki Pedagogicznej oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej. Mówca wspominał również o inwestycjach drogowych i kolejowych. Budżet jest proinwestycyjny oraz prospołeczny. Dodał też, że przeliczanie kwot na euro w wykonaniu przedstawiciela Zjednoczonej Prawicy to optymistyczny prognozyk i wreszcie dojrzeje w Polsce kwestia wprowadzenia euro. Marszałek poprosił o poparcie budżetu na przyszły rok.

Radny **Zbigniew Czerwiński** wyjaśnił, że podatek CIT polega na wypracowaniu dochodu przez firmę. Jest on zgłoszony do opodatkowania i odprowadzana jest stosowna kwota. Zapytał retorycznie *co tu jest do pudrowania?* Można natomiast przyjąć, że wielkopolskie przedsiębiorstwa w czasach Zjednoczonej Prawicy zawiązały dochód, żeby pokazać jak ona dobrze rządzi. W roku 2007 dochody z CIT Województwa Wielkopolskiego wynosiły 439 mln zł. W 2015 wynosiły 477 mln zł. Można przyjąć, że w ciągu tych 7 lat dochód wzrósł o ok 10 mln euro. Natomiast w obecnej kadencji dochody wzrosły o 160 mln euro w ciągu 5 lat. Czyli albo zarzynano w latach 2007-2015 gospodarkę, albo nie było sprawnego systemu finansowego, który powodowałby płacenie właściwych podatków. Radny specjalnie podaje kwoty w euro, ponieważ zwraca się do widzów TVN-u. Podobno w strefie euro nie ma inflacji, więc Radny chcąc uniknąć dyskusji o inflacji w Polsce stosuje przelicznik na euro. Radny poruszył także temat finansowania z budżetu województwa lub państwa metody in vitro. Mówca jest fundamentalnym przeciwnikiem procederu, w którym uśmierca się część nowo poczętych dzieci, a dużą część się mrozi. Nie można mówić o wolności, gdy z pieniędzy mówcy ma być finansowany proceder, z którym on się nie zgadza. Wracając do podatku CIT, Radny podkreślił, że można manipulować różnymi rzeczami, ale w tym przypadku jest to praktycznie niemożliwe. Dziesiątki tysięcy przedsiębiorców musiało wcześniej zaniżyć swoje dochody, albo nie było odpowiedniej egzekutywy albo przedsiębiorcy byli w słabej kondycji finansowej, dlatego wcześniej wpływy były niższe.

Radny **Jan Grzesiek** przypomniał, że stopa redyskontowa przed inflacją spadła do ok 1, a w tej chwili wynosi 6,8. Wyniki finansowe banków są olbrzymie z tego tytułu, a odsetki zapłaciło społeczeństwo w różnych obciążeniach kredytowych. W tym momencie podwójny podatek, czyli *Belki* i drugi wynikający ze wzrostu stóp procentowych. Mamy podatek Orlenu z tytułu relacji paliwowych.

Do tego inflacja. Ogromna ilość czynników wpłynęła na obecne wyniki finansowe. Nie wynikają one z ogromnego wzrostu gospodarczego. Zlikwidowano wiele firm i było wiele upadłości konsumenckich. Sytuacja finansowa jest bardzo złożona. Nie można jednoznacznie wskazywać, że wszystko to cuda gospodarki i podejmowanych decyzji. Zgodził się z Marszałkiem, że należy do tych spraw podchodzić z ostrożnością.

Do wypowiedzi zgłosił się radny **Zbigniew Czerwiński**, ale Przewodnicząca **Małgorzata Waszak-Klepka** zwróciła uwagę, że wypowiadał się on już trzy razy. Raz jako przedstawiciel Klubu, a dwa razy jako Radny. W tym momencie Przewodnicząca nie ma już trybu, chyba że pojawi się wniosek formalny.

Radny **Adam Bogrycewicz** zaczął od pytania o ograniczenia czasowe przy debacie na temat budżetu. Ma wrażenie, że do tej pory dość swobodnie dyskutowano. Prosił o sprawdzenie tej kwestii, żeby Radnym *nie zamykać ust*. Przewodnicząca **Małgorzata Waszak-Klepka** wyjaśniła, że nie ma mowy o zamykaniu ust. Stosowany jest regulamin, a bez ograniczeń można debatować przy udzieleniu absolutorium Zarządowi. Przewodnicząca, wydłużyła także Radnemu czas wypowiedzi, który zabrała na wyjaśnienie sprawy. Radny Adam Bogrycewicz zwrócił uwagę, że w przypadku dodatkowego zgłoszenia należałoby zapytać Radnych, czy zgadzają się na udzielenie kolejny raz głosu radnemu, a nie automatycznie mu go nie udzielać. Przewodnicząca **Małgorzata Waszak-Klepka** zwróciła uwagę, że nie ma takiej możliwości i może tylko wydłużyć radnemu wypowiedź do 15 minut. Radny zwrócił się do Marszałka, iż warto wspierać debaty eksperckie. Zazaczył, że taka działalność w różny sposób jest wpierana z budżetu. Finansowana jest chociażby twórczość polityków Platformy Obywatelskiej przez Wielkopolską Bibliotekę. Chodzi o *wytwory myśli* Posła Rafała Grupińskiego. Współfinansowane są debaty w Zakrzewie, w których udział brał Marszałek w ramach cyklu „Europa i my” w kontekście 5 prawd Polaków w Niemczech. Radny zastanawiał się nad wycofaniem poprawki w kontekście wypowiedzi o możliwych obchodach roku Stanisława Staszica w 2025 lub 2026 roku. Natomiast uważa, że poprawka jest dobra i nadal ja podtrzymuje. Jeżeli chodzi o gospodarkę to radny ubolewa, iż Marszałek nie wsłuchał się w expose Premiera Mateusza Morawieckiego. Była tam mowa jakie ruchy spowodowały obecna sytuację i przez 8 lat rządów Prawa i Sprawiedliwości gospodarka w Polsce urosła o ponad 33%. Uszczelniono lukę VAT-owską, a pieniądze nie szły do kieszeni osób, które przestały rządzić. Ponad 43% wielkopolan dobrze ocenia sytuację materialną swojego gospodarstwa domowego. Natomiast pod koniec rządów PO-PSL było to niespełna 25%.

Radny **Witosław Gibasiewicz** chciał wspomóc Radnego Zbigniewa Czerwińskiego, który chciał sprostować mylną informację, którą przekazał Radny Jan Grzesiek dotyczącą stóp referencyjnych. W latach 2007-2015 były znacząco wyższe niż 2015-2020. Wzrosły one dopiero w ostatnich trzech latach z punktu widzenia wojny na Ukrainie, czy COVID-u i inflacji. Prezentowane dane dotyczące wpływów podatkowych z CIT-u były jednoznaczne. Należy cieszyć się z bardzo dobrego rozwoju gospodarki w Wielkopolsce. Radny zastanawia się jak coraz większy budżet wielkopolski przyczynia się do wzrostu wpływów podatkowych. Jak realizowane inwestycje przyczyniają się do tego sukcesu. Mówca ma dylemat, ponieważ w tych inwestycjach prawdopodobnie brakuje rozważań, na temat realizacji w pierwszej kolejności inwestycji jeszcze bardziej wspomagających przedsiębiorców. Kondycja budżetu jest dobra. Radny pamięta alarmujące wypowiedzi, jaka to trudna sytuacja dla finansów

województwa występuje. Należy się cieszyć, iż te czarne scenariusze się nie sprawdziły. Radny przypomniał, że wszystkie poprawki do budżetu zgłaszane przez jego kolegów w tej kadencji były odrzucane. Nawiązując do spotkania w przerwie i mowie o współpracy, mówca ma nadzieję, że trochę inne będzie podejście do zgłaszanych pomysłów.

Radna **Zofia Szalczyk** podziękowała, że po wielu latach starań wiadukt w Nowym Tomyślu wchodzi do planu finansowego.

Radny **Krzysztof Sobczak** przytoczył paragraf 22 ustęp 4 regulaminu sejmiku mówiący o tym, że *w czasie dyskusji w sprawie objętej porządkiem obrad mówca może zabrać głos z własnej inicjatywy nie więcej niż dwa razy w tej samej sprawie, chyba, że Sejmik wyrazi zgodę na kolejne wystąpienie. Ograniczenie to nie dotyczy sprawozdawcy komisji oraz przedstawiciela Zarządu.* Przewodnicząca **Małgorzata Waszak-Klepka** stwierdziła, że sugerowała Radnemu Zbigniewowi Czerwińskiemu wystąpienie z wnioskiem formalnym, ale on tego nie zrobił, dlatego nie mogła tego poddać pod dyskusję. Zachęciła Radnych do stosowania się do regulaminu. Radny **Adam Bogrycewicz** zwrócił się do Sekretarzy i osób odpowiedzialnych za protokół o dołożenie szczególnej staranności przy tym fragmencie sesji. Radny ma wątpliwości, czy wybrzmiała uwaga pod kątem radnego Zbigniewa Czerwińskiego. Na koniec Przewodnicząca **Małgorzata Waszak-Klepka** zaznaczyła, że nie jest zobowiązana do informowania o treści regulaminu. Po tej dyskusji Przewodnicząca podsumowała zgłoszone wnioski budżetowe. Poprosiła również Panią Skarbnik **Elżbietę Kuzdro-Lubińską** o ponowne przedstawienie zgłoszonych przez Zarząd poprawek do budżetu.

Poprawka I uzyskała większość głosów:

za: 33,

przeciw: 0,

wstrzymujących: 1.

Poprawka II uzyskała większość głosów:

za: 27,

przeciw: 0,

wstrzymujących: 6.

Poprawka radnego Adama Bogrycewicza - utworzenie rezerwy celowej na realizację pilotażowego programu propagowania myśli Stanisława Staszica – nie uzyskała większości głosów:

za: 9,

przeciw: 25,

wstrzymujących: 0.

Poprawka radnego Adama Bogrycewicza - Utworzenie rezerwy celowej na realizację pilotażowego programu wsparcia rzemiosła w Pilskim Obszarze Funkcjonalnym – nie uzyskała większości głosów:

za: 7,

przeciw: 24,

wstrzymujących: 3.

Poprawka radnego Roberta Popkowskiego - zabezpieczenie kwoty 6 000 000 zł na dotację przeznaczoną na realizację Kompleksowej termomodernizacji wraz z zastosowaniem odnawialnych

źródeł energii budynków A i B Szkoły Podstawowej wraz z budynkiem sali sportowej w miejscowości Stare Miasto (powiat koniński) – nie uzyskała większości głosów:

za: 7,

przeciw: 25,

wstrzymujących: 2.

Poprawka radnego Marka Sowy - zabezpieczenie kwoty 700 000 zł na dotację dla spółek Koleje Wielkopolski sp. z o.o. i POLREGIO na zmianę oprogramowania sprzedaży biletów oraz na ulgę na przewóz rowerów na kartę dużych rodzin od kwietnia 2024 r. – nie uzyskała większości głosów:

za: 9,

przeciw: 25,

wstrzymujących: 0.

Poprawka radnego Marka Sowy - zabezpieczenie kwoty 1 000 000 zł z przeznaczeniem na propagowanie naturalnych metod leczenia niepłodności dla mieszkańców Wielkopolski w oparciu o konsultacje ze specjalistami z zakresu ginekologii, perinatologii, urologii, andrologii, genetyki klinicznej oraz rozszerzony dostęp do badań laboratoryjnych (badania hormonów, nasienia), obrazowych (USG, HSG), zabiegów diagnostycznych (histerioskopia, laparoscopia) – nie uzyskała większości głosów:

za: 9,

przeciw: 25,

wstrzymujących: 0.

Poprawka radnego Marka Sowy - zabezpieczenie środków finansowych w kwocie 3 000 000 zł z przeznaczeniem na opracowanie dokumentacji na termomodernizację Wojewódzkiego Szpitala Wielospecjalistycznego im. dr. Jana Jonstona w Lesznie – nie uzyskała większości głosów:

za: 8,

przeciw: 25,

wstrzymujących: 1.

Uchwała została podjęta przy głosach:

za: 27,

przeciw: 0,

wstrzymujących: 7.

Uchwała nr LIX/1207/23 stanowi [załącznik nr 5](#) do protokołu.

Prowadzenie obrad przejął Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Wielkopolskiego **Jarosław Maciejewski.**

Ad 8. Podjęcie uchwały w sprawie warunków udzielania bonifikat od ceny sprzedaży nieruchomości gruntowych na rzecz ich użytkowników wieczystych.

Wiceprzewodniczący poinformował, że do projektu uchwały załączone są stosowne opinie Komisji Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.

Radni nie wnieśli uwag.

Uchwała została podjęta przy głosach:

za: 32,

przeciw: 0,

wstrzymujących: 0.

Uchwała nr LIX/1208/23 stanowi [załącznik nr 6](#) do protokołu.

Ad 9. Podjęcie uchwały w sprawie zasad przeznaczenia do sprzedaży nieruchomości gruntowych oddanych w użytkowanie wieczyste oraz szczegółowe wytyczne sprzedaży nieruchomości gruntowych na rzecz ich użytkowników wieczystych.

Wiceprzewodniczący poinformował, że do projektu uchwały załączone są stosowne opinie Komisji Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.

Radni nie wnieśli uwag.

Uchwała została podjęta przy głosach:

za: 32,

przeciw: 0,

wstrzymujących: 0.

Uchwała nr LIX/1209/23 stanowi [załącznik nr 7](#) do protokołu.

Ad 10. Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia zgody na dokonanie darowizny na rzecz Gminy Koźminek.

Wiceprzewodniczący poinformował, że do projektu uchwały załączone są stosowne opinie Komisji Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.

Radni nie wnieśli uwag.

Uchwała została podjęta przy głosach:

za: 32,

przeciw: 0,

wstrzymujących: 0.

Uchwała nr LIX/1210/23 stanowi [załącznik nr 8](#) do protokołu.

Ad 11. Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia zgody na dokonanie darowizny nieruchomości na rzecz Gminy Komorniki.

Wiceprzewodniczący poinformował, że do projektu uchwały załączone są stosowne opinie Komisji Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.

Radni nie wnieśli uwag.

Uchwała została podjęta przy głosach:

za: 33,

przeciw: 0,

wstrzymujących: 0.

Uchwała nr LIX/1211/23 stanowi [załącznik nr 9](#) do protokołu.

Ad. 12. Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków położonych lub znajdujących się na obszarze województwa wielkopolskiego.

Wiceprzewodniczący poinformował, że do projektu uchwały załączone są stosowne opinie Komisji Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.

Radni nie wnieśli uwag.

Uchwała została podjęta przy głosach:

za: 33,

przeciw: 0,

wstrzymujących: 0.

Uchwała nr LIX/1212/23 stanowi [załącznik nr 10](#) do protokołu.

Ad. 13. Podjęcie uchwały w sprawie: udzielenia pomocy finansowej Gminie Zakrzewo na zadanie z zakresu kultury pod nazwą "Popularyzacja Idei Rodła".

Wiceprzewodniczący poinformował, że do projektu uchwały załączone są stosowne opinie Komisji Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.

Radni nie wnieśli uwag.

Uchwała została podjęta przy głosach:

za: 32,

przeciw: 0,

wstrzymujących: 1.

Uchwała nr LIX/1213/23 stanowi [załącznik nr 11](#) do protokołu.

Ad. 14. Podjęcie uchwały w sprawie: udzielenia pomocy finansowej Miastu Leszno na zadanie z zakresu kultury pod nazwą "Dofinansowanie działalności instytucji kultury - Teatru Miejskiego w Lesznie, dla której organizatorem jest Miasto Leszno".

Wiceprzewodniczący poinformował, że do projektu uchwały załączone są stosowne opinie Komisji Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.

Radni nie wnieśli uwag.

Uchwała została podjęta przy głosach:

za: 33,

przeciw: 0,

wstrzymujących: 0.

Uchwała nr LIX/1214/23 stanowi [załącznik nr 12](#) do protokołu.

Ad. 15. Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie przez Województwo Wielkopolskie pomocy finansowej dla Miasta Piła na zakup inwestycyjny i zadanie inwestycyjne realizowane w latach 2023-2024 w ramach Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2022 – 2026.

Radny **Adam Bogrycewicz** powiedział, że mamy tu przykład wspierania samorządów. Nie jest więc do końca tak jak przedstawiał to Marszałek, że poprawka Radnego Roberta Popkowskiego nie ma uzasadnienia. Często wspieramy samorzady, nawet na ich zadania własne.

Wiceprzewodniczący poinformował, że do projektu uchwały załączone są stosowne opinie Komisji Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.

Radni nie wnieśli uwag.

Uchwała została podjęta przy głosach:

za: 33,

przeciw: 0,

wstrzymujących: 0.

Uchwała nr LIX/1215/23 stanowi [załącznik nr 13](#) do protokołu.

Ad. 16. Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie nadania statutu Szpitalowi Wojewódzkiemu w Poznaniu.

Wiceprzewodniczący poinformował, że do projektu uchwały załączone są stosowne opinie Komisji Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.

Radni nie wnieśli uwag.

Uchwała została podjęta przy głosach:

za: 33,

przeciw: 0,

wstrzymujących: 0.

Uchwała nr LIX/1216/23 stanowi [załącznik nr 14](#) do protokołu.

Ad. 17. Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie nadania statutu Wielkopolskiemu Centrum Pulmonologii i Torakochirurgii im. Eugenii i Janusza Zeylandów.

Wiceprzewodniczący poinformował, że do projektu uchwały załączone są stosowne opinie Komisji Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.

Radni nie wnieśli uwag.

Uchwała została podjęta przy głosach:

za: 33,

przeciw: 0,

wstrzymujących: 0.

Uchwała nr LIX/1217/23 stanowi [załącznik nr 15](#) do protokołu.

Ad. 18. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany nazwy Wielkopolskiego Ośrodka Reumatologicznego Samodzielnego Publicznego Specjalistycznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Śremie oraz nadania statutu Wielkopolskiemu Ośrodkowi Reumatologicznemu im. dr. Wiesława Romanowskiego w Śremie.

Wiceprzewodniczący poinformował, że do projektu uchwały załączone są stosowne opinie Komisji Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.

Radni nie wnieśli uwag.

Uchwała została podjęta przy głosach:

za: 31,

przeciw: 0,

wstrzymujących: 0.

Uchwała nr LIX/1218/23 stanowi [załącznik nr 16](#) do protokołu.

Ad. 19. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany nazwy Poznańskiego Ośrodka Zdrowia Psychicznego w Poznaniu oraz nadania statutu Poznańskiemu Ośrodkowi Zdrowia Psychicznego.

Wiceprzewodniczący poinformował, że do projektu uchwały załączone są stosowne opinie Komisji Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.

Radni nie wnieśli uwag.

Uchwała została podjęta przy głosach:

za: 32,

przeciw: 0,

wstrzymujących: 0.

Uchwała nr LIX/1219/23 stanowi [załącznik nr 17](#) do protokołu.

Ad. 20. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany nazwy Wielkopolskiego Centrum Onkologii im. Marii Skłodowskiej – Curie w Poznaniu oraz nadania statutu Wielkopolskiemu Centrum Onkologii im. Marii Skłodowskiej – Curie.

Wiceprzewodniczący poinformował, że do projektu uchwały załączone są stosowne opinie Komisji Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.

Radni nie wnieśli uwag.

Uchwała została podjęta przy głosach:

za: 33,

przeciw: 0,

wstrzymujących: 0.

Uchwała nr LIX/1220/23 stanowi [załącznik nr 18](#) do protokołu.

Ad. 21. Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie nadania statutu Wielkopolskiemu Centrum Medycyny Pracy.

Wiceprzewodniczący poinformował, że do projektu uchwały załączone są stosowne opinie Komisji Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.

Radni nie wnieśli uwag.

Uchwała została podjęta przy głosach:

za: 30,

przeciw: 0,

wstrzymujących: 0.

Uchwała nr LIX/1221/23 stanowi [załącznik nr 19](#) do protokołu.

Ad. 22. Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie powołania Rady Społecznej działającej przy Wielkopolskim Centrum Onkologii im. Marii Skłodowskiej - Curie w Poznaniu.

Wiceprzewodniczący poinformował, że do projektu uchwały załączone są stosowne opinie Komisji Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.

Radni nie wnieśli uwag.

Uchwała została podjęta przy głosach:

za: 30,

przeciw: 0,

wstrzymujących: 0.

Uchwała nr LIX/1222/23 stanowi [załącznik nr 20](#) do protokołu.

Ad. 23. Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie powołania Rady Społecznej działającej przy Specjalistycznym Zespole Opieki Zdrowotnej nad Matką i Dzieckiem w Poznaniu.

Wiceprzewodniczący poinformował, że do projektu uchwały załączone są stosowne opinie Komisji Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.

Radni nie wnieśli uwag.

Uchwała została podjęta przy głosach:

za: 31,

przeciw: 0,

wstrzymujących: 0.

Uchwała nr LIX/1223/23 stanowi [załącznik nr 21](#) do protokołu.

Ad. 24. Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie powołania Rady Społecznej działającej przy Szpitalu Wojewódzkim w Poznaniu.

Wiceprzewodniczący poinformował, że do projektu uchwały załączone są stosowne opinie Komisji Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.

Radni nie wnieśli uwag.

Uchwała została podjęta przy głosach:

za: 32,

przeciw: 0,

wstrzymujących: 0.

Uchwała nr LIX/1224/23 stanowi [załącznik nr 22](#) do protokołu.

Ad. 25. Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie powołania Rady Społecznej działającej przy Poznańskim Ośrodku Zdrowia Psychicznego w Poznaniu.

Wiceprzewodniczący poinformował, że do projektu uchwały załączone są stosowne opinie Komisji Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.

Radni nie wnieśli uwag.

Uchwała została podjęta przy głosach:

za: 32,

przeciw: 0,

wstrzymujących: 0.

Uchwała nr LIX/1225/23 stanowi [załącznik nr 23](#) do protokołu.

Ad. 26. Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia stanowiska związanego z apelami: Rady Gminy w Kole, Rady Gminy Kwilcz, Rady Gminy Mieścisko, Rady Miasta Obrzycko, Rady Gminy Pakość, Rady Gminy Ryczywół, Rady Gminy Szczytniki, Rady Miejskiej Śmigła, Rady Miejskiej Trzemeszna oraz Burmistrza Gminy Stęszew, dotyczącymi wydłużenia terminów eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw stałych.

Radny **Zbigniew Czerwiński** uznał, że akt prawa miejscowego przyjęty w 2017 roku nie został właściwie zaimplementowany. Na początku przy 10-12 wnioskach wydawało się, że jest to margines.

W tej chwili jest to 37 gmin na 227, a być może wpłyną kolejne. Wydaje się, że jedynym rozsądnym wyjściem byłoby zmodyfikowanie stanowiska: *W odpowiedzi na apel 37 gmin wielkopolskich w sprawie wyrażenia stanowiska dotyczącego wydłużenia terminów eksploatacji w których następuje spalanie paliw stałych Sejmik Województwa Wielkopolskiego w trybie pilnym rozpocznie prace nad nowelizacją uchwały w sprawie określenia programów ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej celem przesunięcia terminu wdrożenia ww. uchwał.* Prawdopodobnie liczba takich wniosków będzie wzrastać. Może się skończyć na ruchach polegających na nieegzekwowaniu prawa, co jest absurdalne. Ewentualnie zaczną się egzekucje i karanie. Z końcem 2023 roku chodzi o kotły o najniższej klasie. W roku 2025 mamy piece i kominki, a to dotknie znacznie większej grupy wielkopolan (i to nie tych podlegających wykluczeniu społecznemu). Radny uważa, że po pierwsze należy w trybie pilnym przystąpić do nowelizacji uchwały. Po drugie wydłużając o jakiś sensowny czas te procedury, tak żeby nie kończyła się w szczycie sezonu grzewczego. Nowelizując uchwałę należy przyjrzeć się krokowi, który nastąpi w 2025 roku. Potrzebna jest większa akcja informacyjna. Należy też współpracować z gminami, ponieważ jest system ewidencji źródeł ogrzewania. Zbierając te dane będziemy wiedzieć jak przebiega ten proces. W nowej perspektywie mają być dodatkowe środki na te elementy związane z modernizacją źródeł ogrzewania. Jesteśmy w trudnej sytuacji. Może okazać się, iż wprowadziliśmy prawo, które jest nagminnie łamane, albo będzie w różny sposób stosowane. Zdaniem mówcy zawiodła współpraca z gminami. Można przyjąć, że budzą się na ostatnia chwilę, ale problem jest realny.

Radny **Czesław Cieślak** zaznaczył, że nie jest to problem, który da się rozwiązać w ciągu kilku minut. Podjęcie w 2017 roku uchwały, gdzie zakładano wymianę pieców w ciągu 6 lat to coś nad czym nikt się nie zastanawiał. Liczono, że w tak długim okresie uda się to spełnić. Dziś niewiele się poprawiło i jest tego wiele przyczyn. Radny zastanawia się, czy wyślemy 2 stycznia policjantów, czy strażaków do ludzi, których nie stać na wymianę pieca. Okres wchodzenia w życie tych przepisów jest szczególnie drażliwy. Dziś jest ciepło, ale równie dobrze mogło być minus 15 stopni. I w takich warunkach obywatele mieliby wymieniać piece. Miasta i gminy dopłacały do tego, aby przyspieszyć te wymiany. Mówca chciałby zapytać co jako województwo zrobili, żeby zintensyfikować te działania. Radny nie chce, żebyśmy się truli, ale czas jest nieodpowiedni. Radny będzie głosował za tym, aby przesunąć okres wejścia w życie omawianych przepisów.

Marszałek **Marek Woźniak** stwierdził, że będzie niepoważne zmieniać po 6 latach przepisy. Prowadzono w tym czasie intensywną akcję promocyjną, która zwracała uwagę na terminy. Przedłużanie terminu to kapitulacja potwierdzająca, że nie zależy nam na czystym powietrzu. Jest to nieuczciwe wobec osób, które być może wzięły kredyty, żeby wymienić piece. Gdy nasz sąsiad w piecu spali buty, ubranie, czy śmieci, a my poprosimy o interwencje straży miejską to on powie, że nie palił śmieciami, a pieca nie wymienił, ponieważ termin został przedłużony. Wymiana pieców miała uniemożliwić spalanie takich rzeczy. Ponadto Marszałek zaznaczył, że nagle nie ruszą tłumy policjantów. Jest to w gestii samorządów. Byłoby wskazane stworzyć lepsze warunki do wymiany pieców. Chociaż dla tych, którzy chcieli żeby dopłaty były. Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska brutalnie zabrano województwom przez rząd Zjednoczonej Prawicy i samorząd nie ma na nie wpływu. Jeżeli mówimy o jakiś zaniechaniach to adresat jest bardzo wyraźny. Oczywiście należy zwiększyć wysiłki i dialog z samorządami, ale nie w warunkach kapitulacji, ale sankcji, które istnieją.

Nie musi od razu kończyć się mandatem w wysokości 5 tysięcy zł. Należy zwrócić uwagę, że należy tej zmiany dokonać jak najszybciej i przy następnej kontroli będą już nałożone sankcje finansowe. To leży w gestii Burmistrzów i Wójtów. Teraz Sejmik miałby zrobić krok w tył i poddać się w kwestii czystego powietrza i dać włodarzom gmin komfort w razie telefonu, że sąsiad dymi, aby mogli mówić, że może to robić, ponieważ Sejmik wycofał się ze swoich założeń. Jeżeli teraz przedłużymy termin o rok, to ci ludzie znowu odłożą to do kolejnej zimy. Tak to niestety działa. Marszałek uważa, że należy sankcje utrzymać.

Radny **Jan Grzesiek** zastanawiał się na omawianą uchwałą. Radny był przekonany do podjęcia tej uchwały, ale dziś podchodzi do niej z dystansem. Przyznał, że wejście w życie przepisów w środku sezonu grzewczego jest nieszczęśliwym terminem. Radny byłby za przesunięciem terminu wprowadzenia przepisów do półrocza, po sezonie grzewczym. Mówca poruszył też temat rezygnacji z samochodów spalinowych do 2050 roku. Na koniec zawnioskował o przesunięcie realizacji do końca czerwca 2024 roku.

Radny **Czesław Cieślak** stwierdził, że argumenty Marszałka go nie przekonują. Patrząc na tę wypowiedź można by stwierdzić, że zawinił rząd Prawa i Sprawiedliwości, a ukarzymy społeczeństwo. Podkreślił, że z ludzkiego punktu widzenia, nie należy takich przepisów wprowadzać w środku sezonu grzewczego. Warto przesunąć ten termin np. do września. Teraz należy pomóc tym, którzy będą wymieniać te piece, ponieważ PiS już nie będzie przeszkadzał.

Radny **Henryk Szymański** poinformował, że Komisja Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dyskutowała na ten temat. Wszyscy Radni obecni na posiedzeniu byli za przyjęciem omawianej uchwały. Komisja wychodząc naprzeciw tym apelom wniosła stosowną poprawkę, aby gminy zgłaszały się do Urzędu Marszałkowskiego z problemami jakie występują. Wtedy wspólnie będzie można zastanowić się jak tym ludziom pomóc. Radny nie jest zwolennikiem przesuwania terminów. Mówca, gdy był Burmistrzem to przeprowadzał kontrole. Pracownicy chodzili, upominali i informowali. Na osiedlach o największym zadymieniu wprowadzono monitoring. Sami mieszkańcy chcieli żeby coś z tym zrobić. Gmina pomogła mieszkańcom poprzez różne programy.

Radny **Adam Bogrycewicz** zaznaczył, że w latach 2016-2023 na program *Czyste Powietrze* w tym na ulgę termomodernizacyjną wydano 37 mld zł. Uznał, że argumenty Marszałka są nietrafione. Problemem nie jest kwestia pieca tylko paliwa, które się spala. Nie można palić kaloszami, czy oponami. Można powiadamiać straże miejskie i pobierać próbki z palenisk. W czasie tej kadencji nie było sytuacji aby samorzady, tak licznie występowały wspólnie w tej samej sprawie. Radny nie chce aby używać nazewnictwa wojennego *kapitulacja, poddać się*, tylko należy zrobić krok do tyłu. Czasami trzeba tak zrobić, aby osiągnąć zakładany cel. Radny przytoczył swoją rozmowę z mieszkańcem, którego zaskoczyła informacja, że do 2025 roku mają zostać zlikwidowane kominki. Mówca podkreślił jak niewłaściwy jest przyjęty termin w środku sezonu grzewczego. Radny prosił, aby postawić się w sytuacji osób, które nie zdążyły wymienić pieców. Może promocja i informacja o tym była za słaba. Może 37 mld z. wyłożonych przez rząd powinno być wsparte środkami z województwa. Należy teraz wypracować kompromis o ile ten termin wydłużyć, ponieważ padały dziś różne propozycje. Należy pamiętać, że były dwa lata COVID-u. Radny namawiał Marszałka do dialogu.

Radny **Robert Popkowski** jest za czystym powietrzem. Zgodził się także z projektem uchwały na Komisji, ale wtedy tych apeli było mało. Przyjął argumenty radnej Marzeny Wodzińskiej mówiącej o tym, że gminy się nie interesowały tematem. Dziś Radny wie, że ta coraz większa liczba apeli nie bierze się znikąd. Radny sadzi, że nadal w projektach domów istnieją rozwiązania polegające na częściowym ogrzewaniu kominkami. Radny przytoczył historię, gdy w koninie cała ulica zwróciła się do niego, aby pomógł w wymianie źródła ciepła. Część musiała zostać odcięta od ciepłownika i nie ma funduszy na ponowne podłączenie. Jediną alternatywą dla nich jest kominek, czy piec na ekogroszek. Należy dać czas ludziom, aby odłożyli pieniądze na ten cel. Programy pomocowe były tak skonstruowane, że nie wszyscy otrzymali środki, ponieważ należało spełnić określone warunki. Należy skupić się na ludziach, a nie na gminach.

Członek Zarządu **Jacek Bogusławski** podziękował za dyskusję. Pochwalił rozwiązanie wypracowane na Komisji Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Uchwały antysmogowe z 2017 roku zostały opracowane na podstawie prac zespołu interdyscyplinarnego, który proponując kształt tych uchwał nie brał pod uwagę populistycznego myślenia, ale patrzył co możemy zrobić, aby w Wielkopolsce oddychać czystym powietrzem. Teraz mamy moment, w którym najstarsze, bezklasowe piece nie będą mogły być używane od 1 stycznia 2024 roku. Ich poziom niskiego odpylania, bardzo źle wpływa na zdrowie. Jako samorząd mamy też programy ochrony czystego powietrza mówiące o tym co jako samorząd musimy zrobić, aby osiągnąć wymagane cele. Należy pamiętać, że w 2018 roku Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej stwierdził, że Polska naruszyła unijne prawo w zakresie jakości powietrza. W grudniu 2017 roku, gdy wprowadzano uchwały antysmogowe, było tylko 4% negatywnych opinii jednostek samorządu terytorialnego. Dziś zgłosiło się 37 gmin z 226. Mówca podkreślił, że konieczna jest wymiana tylko tych najgorszych pieców. Piece nowszej generacji, uniemożliwią również palenie śmieciami. Należy pamiętać, że wiele osób zrealizowało uchwały antysmogowe. Teraz mogą się zastanawiać, czy zrobiły źle dostosowując się do terminów. Wiele samorządów kosztem własnych inwestycji, przeznaczyło środki na pomoc mieszkańcom. Mówca przypomniał, że co roku w Polsce przedwcześnie, z powodu złego stanu powietrza umiera 40 tysięcy osób. Jeśli zgłoszą się samorządy posiadające badania i analizy to uzyskają wsparcie od samorządu województwa. Członek Zarządu przedstawił też możliwości finansowe jakie są, aby wspomóc wymianę źródeł ciepła. Przeszkolono 4 tysiące pracowników gmin w zakresie prawidłowego wdrożenia omawianych przepisów.

Członek Zarządu **Paulina Stochniałek** stwierdziła, że podjęcie omawianej uchwały jest moralnym obowiązkiem Radnych. Ludzie są najważniejsi i samorząd województwa jest za nich odpowiedzialny. Pył zwieszony może powodować niewydolność oddechową, podrażnienie dróg oddechowych, kaszel, alergie, zmniejszenie czynności płuc, astmę, przewlekłe zapalenie oskrzeli, arytmie serca, zawał serca, nowotwory płuc, gardła i krtani, choroby układu kostnego, starzenie się układu, przedwczesną śmierć z powodu niewydolności płuc. Średnio przekroczone normy wywołują nowotwory w ciągu 15 lat. Najbardziej narażone są dzieci i osoby starsze. U nich ten proces zachodzi szybciej. Leczenie tych osób oraz chociażby ich nieobecności w pracy to także wielki koszt dla wszystkich. Mówczyni mieszka w powiecie poznańskim, który ma tysiąckrotnie przekroczone normy. Światowa Organizacja Zdrowia mówi, że w dni, w które norma jest przekraczana dwukrotnie należy ograniczyć czas spędzony na zewnątrz i nie wietrzyć domu. Poznań kilkakrotnie był na czele

najbardziej zanieczyszczonych miast na świecie, a Polska jest w czołówce UE. Jesteśmy odpowiedzialni za to, żebyśmy oddychali czystym powietrzem. Było na to 6 lat. Przedłużanie terminu nic nie zmieni. Ponieważ zawsze znajduje się osoby, które tego nie zrobią. Nie są to tylko kwestie ekonomiczne. Ponad połowa Polaków jest zagrożona chorobami spowodowanymi zanieczyszczeniami powietrza.

Radny **Filip Kaczmarek** zacytował Stanisława Staszica: *dobry człowiek woli sam cierpieć, niż na cierpieniu drugich patrzeć*. Natomiast za źle zarządzane kraje uznawał takie, w której próżniacy mają obronę i trzymają pierwszeństwo bezrządne. Zacytował też Generała Józefa Dowbora Muśnickiego: *unieście za sobą to poczucie ładu i porządku, które nas tu trzyma. I zachowajcie się jak na prawego Polaka i poznańczyka przystało*. Nasz region słynie z praworządności, a nie łamania, czy naginania przepisów.

Radna **Zofia Itman** opowiedziała się za przedłużeniem terminu wejścia w życie przepisów uchwały. Jeżeli tyle gmin zgłasza problemy, to należy się nad tym pochylić. Dyskutujemy o wodorze i najnowszych technologiach, a nie zdajemy sobie sprawy z jakimi problemami borykają się zwykli ludzie. Radna sama ma biuro na starówce, którego nie może podłączyć do ciepłownika. Należy wesprzeć te samorządy i zastanowić się jak pomóc. Mówienie o skutkach ubocznych to dla mówczynie demagogia. Należy w takim razie usunąć wszystkie plastikę.

Radna **Łucja Zielińska** przyznaje racje wszystkim, którzy zabrali głos. Natomiast jest problem. Trudno znaleźć teraz Salomonowe wyjście. Chyba nie jest wstydem cofnięcie się i ponowne pochylenie nad problemem. Należy w trybie pilnym zmienić uchwałę.

Radny **Zbigniew Czerwiński** przyznał, że ilość pyłu zawieszonego ma wpływ na nasze zdrowie. W gminie podpoznańskiej, o której mówiła Członek Zarządu Pani Paulina Stochniałek to zdaniem mówcy pewnie ten pył jest z kominków, a nie kopciuchów. Poznań też bywa w czołówce tych rankingów, ale to głównie dlatego, że jest tu wyjątkowo mało opadów. Mówiąc o takich sprawach warto zwrócić uwagę na takie elementy klimatyczne. Zakładamy w omawianym projekcie, że jak gminy coś zauważą to mogą się zgłosić i samorząd województwa coś im doradzi. Natomiast jest w gminie prawo miejscowe i musi ona je stosować, dlatego Radny podtrzymuje zaproponowaną przez siebie poprawkę. Jeżeli podejść do tego jak mówił radny Filip Kaczmarek, to należy zastosować zasadę *dura lex sed lex* i 2 stycznia ruszyć i pouczeniem, a następnie nakładać kary.

Radny **Ryszard Napierała** nie mógł uczestniczyć w posiedzeniu komisji, dlatego zapytał na podstawie przesłanych apeli, czy da się określić skalę problemu, czy zawierają one bardzo ogólne zapisy. Radny na podstawie posiadanych pism i apeli nie jest w stanie określić skali problemów. Nie wie czy gminy przeprowadziły działania w tej kwestii. To trochę wygodne rozwiązanie dla nich. Mogą powiedzieć, że to nie ich wina, tylko Marszałka.

Członek Zarządu **Jacek Bogusławski** odpowiedział, że te apele to prawdopodobnie pokłosie apelu Rady Miasta Śmigiel, które rozesłało swój projekt uchwały wszystkim gminom w Wielkopolsce. W ubiegłym roku Sejmik podejmował uchwałę w sprawie wyrażenia stanowiska związanego z apelem Miasta i Gminy Szamotuły dotyczącym wydłużenia terminu użytkowania urzędzeń służących do budynków i lokali mieszkalnych. Za każdym razem, gdy zgłaszały się jakieś gminy proszone były o

przedstawienie stosownych danych, aby móc im odpowiednio pomóc. Zapis zaproponowany na posiedzeniu Komisji Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej pokazał, że jesteśmy skłonni do pomocy. Nie mamy danych ile pieców jest do wymiany w konkretnej gminie. Mówca pozytywnie odebrał pismo ze stowarzyszenia gmin i powiatów Wielkopolski, którzy chcieliby zrobić w tej sprawie spotkanie konsultacyjne. Na koniec zacytował encyklikę papieża Franciszka, która mówi o sprawiedliwym dostępie do czystego powietrza.

Radna **Zofia Szalczyk** uczestniczyła w posiedzeniu Komisji Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Wtedy tych apeli było niewiele. Mówczyni identyfikowała się z przedstawionym projektem stanowiska. Niemniej znając życie, wyszła z propozycją uzupełnienia uchwały o stosowny zapis wychodzący naprzeciw gminom. Dopracowała go Dyrekcja Departamentu i było to satysfakcjonujące dla Radnej. Jest ona w pełni świadoma, co to jest trucie człowieka przez zanieczyszczone powietrze. Jest pewna, że Radni 13 gmin z jej okręgu wyborczego głosowali za tym apelem, też wiedzą, że trucie nie powinno mieć miejsca. Radna w całości zgadza się z argumentami Zarządu, ale jest realistką. Nie jest pewna, czy w momencie przyjmowania tej uchwały była ocena, czy to ma być 5, 6, czy 7 lat na wdrożenie i jakąś datę przyjęto. Być może ten okres był niewystarczający. Mówczyni przeczytała apele ze swoich gmin. Są one słabo zaludnione o rozproszonym zamieszkaniu. Nie wywołują zatrucia w wielkiej skali. Głównie palą drewnem. Zaproponowała, żeby ten sezon grzewczy skończyć i ostateczną decyzję wdrożenia przepisów wyznaczyć, po tym sezonie grzewczym. Będzie to czas, aby wspomniany zespół ekspercki dokładnie zbadał tę sprawę. Wszystkie uchwały, które przeczytała Radna wskazują na czynnik ekonomiczny, jako przyczynę barku wymiany pieca. Na komisji wskazywano, że być może to te gminy, które nie przystąpiły do współpracy z Wojewódzkim Funduszem Ochrony środowiska i Gospodarki Wodnej. Radna to sprawdziła i tylko jedna gmina nie miała podpisanej umowy o współpracy. Takiej współpracy nie podjęło łącznie 20 gmin. Należy zmobilizować WFOŚiGW do większej pracy doradczej. Należy tak zoptymalizować przepisy, żeby zaliczka na wymianę pieca była większa niż obecnie.

Marszałek **Marek Woźniak** stwierdził, że dyskusja wygląda dziś jak na konferencjach klimatycznych. Wszyscy zdają sobie sprawę, że następne pokolenia umrą. Nie będą mogli żyć na ziemi, albo przyjadą miliony ludzi z Afryki po jedzenie i wodę bo tam jej nie będzie. Każdy to wie, ale blokuje konkretne uregulowania mające chronić klimat. Ponadto placówki opieki zdrowotnej, które dbały o swoją kondycję finansową, oszczędzały i się starały, przy zmianie rządu widziały jak zerowano długi tym, którzy się nie starali i nie oszczędzali. Padło tu też dużo demagogicznych wypowiedzi. Sejmik wypracował narzędzie dla gmin. Opowiadano o katastroficznych wizjach, że ludzie będą siedzieć w zimnie i ciemności, bo ktoś im odłączy piec i wodę. Presja czasu jak widać nie zadziałała. Teraz jest presja, że jeżeli się nie dostosujemy to czekają nas sankcje. Jeżeli odejdziemy od tych rozwiązań to zabieramy Burmistrzom i Wójtom narzędzie do dyscyplinowania osób, które się nie podporządkowały. Sposób w jaki to narzędzie będzie wykorzystywane zależy od gmin. Marszałek sądzi, że gdy gmina robi kontrole, to w pierwszym kroku pojawią się upomnienia, zwrócenie uwagi, że należy dokonać stosownych zmian. Nikt nie wyłączy ludziom ogrzewania w ciągu miesiąca, należy być realistami. Zachowanie tych przepisów to presja, żeby przed następną zimą te osoby wymieniły piece. Są jeszcze wybory. Marszałek zapytał, czy Radni są pewni, że dostaną głosy tych, którzy kopcą,

a nie tych, którzy wymienili piece i chcą mieć czyste powietrze? Zdaniem marszałka to obawa przed wynikiem wyborów spowodowała dzisiejsza dyskusję.

Wiceprzewodniczący **Jarosław Maciejewski** zwrócił się do obecnych na sali druhów straży pożarnej. Wszyscy zdajemy sobie sprawę, czym jest samozapłon sadzy. W ten sposób tworzymy zagrożenie dla sąsiadów i innych gospodarstw domowych. Zapominamy o tym i myślimy co zrobić, aby osobom mniej gospodarnym przynieść ulgę. Mówca wymieniał w 2018 roku źródło ciepła na piec peletowy. Dzisiaj jako jedyny w swojej miejscowości cieszy się tym, że nie zanieczyszcza powietrza innym. Żyjemy w gromadzie i powinniśmy wzajemnie się szanować. Tak samo było z osobami palącymi papierosy. Dziś nie ma tego przyzwyczajenia w przestrzeni publicznej. Musimy dla przyszłych pokoleń zostawić lepszy świat. Było 6 lat na zmianę systemu grzewczego. Nie można patrzeć na to, że zbliża się okres wyborczy.

Radny **Adam Bogrycewicz** stwierdził, że nie dyskutujemy tutaj, czy palimy czym popadnie, tylko na temat wypracowania kompromisu polegającego na zmianie zapisów uchwały. Radny liczy na wydłużenie terminu wymiany pieców. Każdy chce dbać o czyste powietrze. Należy natomiast zachować umiar i kompromis względem rzeczywistości. W piśmie od samorządu Gminy Łobżenica wskazane jest, że 40% systemów grzewczych musi zostać zlikwidowane. Nie dajmy sobie wmówić, że osoby chcące urealnić te sytuacje są wielkimi zbrodniarzami dla środowiska i przyszłych pokoleń. Należy się wspólnie zastanowić o ile czas przedłużyć.

Radny **Jan Grzesiek** sprawdził w czasie dyskusji stan zanieczyszczenia powietrza. Komunikat dotyczy przekroczenia PM10 o 2,6 dla Miasta Kościana w dniu 8 grudnia. Ogólnie w Wielkopolsce występuje poziom bardzo dobry, oprócz Poznania i południowej Wielkopolski, gdzie jest lekko żółty. Wniosek o przedłużenie nie spowoduje krachu na zdrowiu. Obszarów czerwonych i zagrożenia nie ma. Radny nie jest przeciwny przepisom, chce tylko dać więcej czasu na wymianę pieców.

Radny **Krzysztof Sobczak** zapytał, czy eksperci oszacowali ilość kopciuchów w Wielkopolsce. Czy urząd posiada wiedzę, ile aktualnie jest kopciuchów do wymiany, czy tylko ograniczał się do informacji w mediach o wprowadzonych przepisach.

Radny **Przemysław Ajchler** przypomina sobie, że podważał program czyste powietrze i realizację tego programu. Okazuje się, że zdiagnozowano 3 mln kopciuchów do wymiany. Na dziś wymieniono 680 tysięcy. Z tego co czytał teraz Radny, na ten cel wydatkowano 17 mld zł, w połowie programu gdzie zakładano 103 mld zł. Widać, że program nie działa prawidłowo. Na tle Europy jesteśmy zacofani. Z naszym powietrzem należy coś zrobić. Radny jest za podtrzymaniem obecnych zapisów.

Członek Zarządu **Jacek Bogusławski** poinformował, że w bazie na rok 2018 zakładano w strefie dla Wielkopolski wymianę 600 tysięcy kotłów. Dla Miasta Kalisza 15 tysięcy kotłów i termomodernizację 3,6 tysięcy budynków. Dla aglomeracji poznańskiej 20 tysięcy kotłów. Obecne dane zostały bardzo zaburzone w związku z decyzjami nakazującymi wskazywania źródła ogrzewania i dotacjami na węgiel. Okazało się, że wiele osób ma dodatkowe kotły.

Wiceprzewodniczący **Jarosław Maciejewski** chciał przystąpić do głosowania nad uchwałą, jednak zwrócono mu uwagę o konieczności głosowania wniosku formalnego. Radny **Zbigniew**

Czerwiński zwrócił uwagę, iż Wiceprzewodniczący przystąpił do głosowania nad stanowiskiem bez przegłosowania wniosku formalnego Radnego Jana Grzeška oraz mówcy.

Z wnioskiem formalnym zgłosił się Radny **Adam Bogrycewicz**. Mamy przedstawiony przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego projekt stanowiska o określonej treści – w opinii mówcy Radny Jan Grzesiek oraz Radny Zbigniew Czerwiński wnoszą zmianę do stanowiska, która ma polegać aby w treści ująć apel do Zarządu o przygotowanie zmiany w uchwale z 2017 roku aby wydłużyć okres obowiązywania zakazów.

Wiceprzewodniczący **Jarosław Maciejewski** przypomniał, że uchwała w 2017 roku została podjęta, a dzisiaj Sejmik ma pochylić się nad apelami nadesłanymi przez gminy. Czy te apele wnoszą istotny element do obowiązującej już uchwały prawa miejscowego z 2017 roku? Czy też te apele nie zostają uwzględnione przez Sejmik? Zaproponowane poprawki nie są możliwe do wprowadzenia, ponieważ uchwała dotyczy wyrażenia stanowiska związanego z apelami. Uchwała wejdzie w życie 1 stycznia 2024 roku, a została podjęta w 2017 roku i jest aktem prawa miejscowego.

Radny **Zbigniew Czerwiński** przypomniał, że zgłosił poprawkę do treści stanowiska, którą odczytał w całości. Wnosi ona to, że w tej chwili nie jesteśmy w stanie przegłosować zmiany uchwały z 2017 roku, natomiast w tym apelu odpowiadamy, że pilnie podejmiemy pracę nad nowelizacją. Przyjęcie takiej poprawki jest jak najbardziej formalnie zasadne.

Głos zabrał Marszałek **Marek Woźniak**, który zwrócił uwagę na akapit stanowiska: *Należy jednak podkreślić, że sformułowania zawarte w apelach są bardzo ogólne i nie zostały poparte żadnymi dokumentami (analizami), w świetle których zasadne byłoby dokonanie zmiany przywołanej uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.* Jeśli w stanowisku znajdzie się stwierdzenie, że należy podjąć jakieś prace, to jest to zupełnie inne stanowisko.

Pani Dyrektorka Biura Prawnego **Małgorzata Ratajczak** zwróciła uwagę na istotną okoliczność – ten projekt uchwały to stanowisko Sejmiku, gdzie podstawą prawną jest § 16 Statutu Województwa Wielkopolskiego. Wszystkie gminy, które zwróciły się z apelami, również w swojej podstawie prawnej zawarły podobny podpis. Ta uchwała jest stanowiskiem w odpowiedzi na apele gmin, które na koniec terminu, ale jednak, apelują aby wydłużyć termin wymiany *kopciuchów*. Odniosła się do wypowiedzi Pana Marszałka oraz odczytała końcówkę stanowiska: *W przypadku przedstawienia przez samorzady gmin przeszkód popartych formalnymi i merytorycznymi przesłankami (np. wyniki ankiet, badań lub ekspertyz) zostaną one poddane analizie przez "Zespół do sprawy wprowadzenia ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw", celem wypracowania rekomendacji i wniosków dla Zarządu Województwa Wielkopolskiego.* Jeżeli sytuacja będzie tak poważna, że Zarząd Województwa Wielkopolskiego dojdzie do wniosku, żeby jednak coś w tym temacie uczynić, to na pewno będzie to wynikiem ww. Zespołu. Za chwilę skończy się termin, ale należy zwrócić uwagę, że jest to akt prawa miejscowego i jakakolwiek zmiana wymaga m.in. tego, że weszłaby ona w życie po 14 dniach od dnia opublikowania w dzienniku urzędowym. Podjęcie dzisiaj tej uchwały jest naszym stanowiskiem na te ogólnikowe apele.

Radny **Czesław Cieślak** stwierdził, że złożył wniosek o wycofanie tego punktu z dzisiejszego porządku obrad, bo pierwotnie było kilka czy kilkanaście apeli, a dzisiaj mamy kilkadziesiąt, zapewne

w ciągu 2 tygodni będzie kilkadziesiąt kolejnych. W związku z tym, że nie ma żadnego wyliczenia, zaproponował aby Sejmik przychylił się do wniosku o zdjęcie tego punktu z porządku obrad dzisiejszej Sesji i wprowadzając go ponownie pod obrady Komisji oraz Sejmiku w miesiącu styczniu.

Wiceprzewodniczący **Jarosław Maciejewski** wyjaśnił, że nie możemy tak postąpić, możemy tylko skierować do komisji, albo musielibyśmy przegłosować nowy porządek obrad.

Marszałek **Marek Woźniak** raz jeszcze podkreślił fragment, który został prowadzony poprawką, który otwiera nas na dialog w tym stanowisku.

Radny **Adam Bogrycewicz** złożył wniosek formalny o przerwę i zmianę przewodniczącego obrad ponieważ prowadzący powinien udzielać głosu w kolejności mówców, a udzielił głosu Marszałkowi. Wiceprzewodniczący **Jarosław Maciejewski** poprosił o krótkie uzasadnienie wniosku. Radny **Adam Bogrycewicz** zwrócił uwagę, że zgodnie z regulaminem ma 2 minuty. Przewodniczący obrad prowadzi obrady w sposób niewłaściwy nie udzielając głosu zgodnie z obowiązującym regulaminem – udziela go w sposób uznaniowy, a nie zgodnie z listą mówców. Ponadto, nie poddał pod głosowanie wniosku formalnego Radnego Czesława Cieślaka.

Wiceprzewodniczący **Jarosław Maciejewski** zwrócił uwagę, że to nie Radny decyduje kto prowadzi obrady, a ponadto w regulaminie jest zapisane, że wniosek formalny może kierować projekt do komisji lub może być wnioskiem o zmianę porządku obrad – a taki wniosek nie padł. Zaapelował aby nie robić sobie *teatru*. Ogłosił 2-minutowa przerwę i poprosił aby Radni spotkali się w Klubach Radnych.

Zanim jednak przerwa została rozpoczęta, głos zabrał Radny **Czesław Cieślak**, który podkreślił, że jego wniosek formalny był jednoznaczny i prosty – o zdjęcie tego punktu z dzisiejszego porządku obrad i przeniesienie go na Sesję w styczniu.

Wiceprzewodniczący **Jarosław Maciejewski** ogłosił 5-minutowa przerwę.

Po wznowieniu obrad z wnioskiem formalnym zgłosił się Radny **Filip Kaczmarek**, który wycofał się z chęci zabrania głosu.

Radny **Czesław Cieślak** został poproszony o ponowne sformułowanie swojego wniosku formalnego – w związku z tak ważnym tematem dyskusji Radny zawnioskował o przerwanie dyskusji i przeniesienie tego punktu na kolejne posiedzenie Sesji Sejmiku w celu dokładniejszego sprawdzenia czy nie przybędzie wniosków gmin oraz w celu przeprowadzenia badań ile tych *kopciuchów* zostało wymienionych i jaki problem jest jeszcze przed nami.

Z wnioskiem formalnym zgłosił się Radny **Filip Kaczmarek** – zwrócił uwagę, że na liście wniosków formalnych nie ma ww. wniosku Radnego Czesława Cieślaka.

Radny **Adam Bogrycewicz** przywołał zapis z regulaminu i jak rozumie Radny Czesław Cieślak złożył wniosek formalny np. w sprawie odesłania projektu do Komisji.

Radny **Czesław Cieślak** stwierdził, że jeżeli regulamin nie pozwala nam na przeniesienie punktu na kolejną Sesję, to mówca wnosi o zakończenie dyskusji i ponowne skierowanie tego punktu do komisji.

Wiceprzewodniczący **Jarosław Maciejewski** zwrócił uwagę, iż są to 2 osobne wnioski. Radny **Czesław Cieślak** wnosi o przerwanie dyskusji i ponowne skierowanie projektu do komisji.

Radny **Henryk Szymański** podkreślił, że procedowana uchwała to wyrażenie stanowiska w sprawie apelów. Na posiedzeniu Komisji Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, wypracowany został dodatkowy akapit do treści stanowiska: *W przypadku przedstawienia przez samorządy gmin przeszkód popartych formalnymi i merytorycznymi przesłankami (np. wyniki ankiet, badań lub ekspertyz) zostaną one poddane analizie przez "Zespół do sprawy wprowadzenia ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw", celem wypracowania rekomendacji i wniosków dla Zarządu Województwa Wielkopolskiego.* Zaproponował wykreślenie ostatniego zdania: *Tak więc konieczne jest realizowanie postanowień zawartych w uchwałach antysmogowych zgodnie z harmonogramem.*

Z wnioskiem formalnym zgłosił się Radny **Adam Bogrycewicz** – o przerwę i zapoznanie się przewodniczącego obrad z regulaminem Sejmiku. Radny Henryk Szymański zgłosił się z wnioskiem formalnym, jednak nie przedstawił wniosku formalnego, a głos nie został mu odebrany. Ponadto, padały co najmniej 2 wnioski Radnego Czesława Cieślaka, które nie zostały poddane pod głosowanie. Skandaliczne jest gwałcenie regulaminu Sejmiku. Zawniósł o 5 minut przerwy.

Wiceprzewodniczący **Jarosław Maciejewski** ogłosił 5 minut przerwy i poprosił aby Kluby Radnych ustalił swoje stanowiska i wnioski formalne.

Po wznowieniu obrad jako pierwszy głos zabrał Radny **Czesław Cieślak** wobec uzyskaniu, iż Marszałek oraz Zarząd Województwa Wielkopolskiego przedstawi za chwilę nowe stanowisko, mówca wycofał swoje wnioski formalne.

Głos zabrał także Radny **Jerzy Lechnerowski** w świetle tej ożywionej dyskusji, wyraził opinię iż poprawka zaproponowana przez Komisję jest bardzo dobra. Powołany zespół ekspercki może zarekomendować Zarządowi ewentualne przesunięcie terminu, a obecnie obowiązuje podjęta w 2017 roku uchwała. Zaproponowane stanowisko z poprawką jest bardzo dobre i powinniśmy je przyjąć.

Radny **Jan Grzesiek** poprosił o możliwość zabrania głosu po raz trzeci, jednak przewodniczący obrad nie mógł mu udzielić głosu.

Członek Zarządu **Jacek Bogusławski** poinformował, że Zarząd zwróci się do wszystkich tych gmin o przestanie danych i będą trwały z nimi rozmowy. Wniósł autopoprawkę o wykreślenie ostatniego zdania z treści stanowiska: *W świetle powyższego podjęcie przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwały nowelizującej należy uznać za nieuzasadnione.*

Z wnioskiem formalnym zgłosił się Radny **Adam Bogrycewicz**, który zwrócił uwagę, iż zgodnie z regulaminem mówca z własnej inicjatywy może zabrać głos nie więcej niż 2 razy, chyba że Sejmik wyrazi zgodę na kolejne wystąpienie. Radny Jan Grzesiek zgłosił się do trzeciej wypowiedzi, a przewodniczący obrad mu tego głosu nie udzielił, nie pytając Sejmiku.

Wiceprzewodniczący **Jarosław Maciejewski** zwrócił uwagę, iż Radny Jan Grzesiek nie odwołał się do Sejmiku o możliwość udzielania głosu.

Marszałek **Marek Woźniak** podsumował dyskusję – podkreślił raz jeszcze że jest akapit, który otwiera pole do dialogu, jeśli gminy wystąpią z określonymi argumentami, a nie tylko ze stanowiskiem o zmianę terminu, da to podstawę do dialogu w kierunku ustalenia co jej problemem i jak mu zaradzić. Po drugie, wykreślenie ostatniego zdania ze stanowisk stwarza stanowisko kompromisowe. Zaproponował aby taką zmianę przyjąć.

Radny **Jerzy Lechnerowski** stwierdził, że jest to bardzo dobra propozycja.

Radna **Łucja Zielińska** podkreśliła, że ona nie widzi furtki otwarcia na nasze wstępne ustalenia że przedłużamy termin. My teraz chcemy dokumentów, które gminy mają bądź nie. Od 1 stycznia 2024 roku prawo trzeba egzekwować. Dalej jesteśmy w punkcie wyjścia. Powinniśmy wprowadzić akapit zaproponowany przez Radnego Zbigniewa Czerwińskiego i na tym zakończyć. Zapowiedziała, że będzie głosowała przeciw wersji, jaką zaproponował Zarząd.

Radny **Zbigniew Czerwiński** w trybie wniosku formalnego przypomniał o konieczności przegłosowania jego poprawki – przytoczył ją jeszcze raz: *W odpowiedzi na apel przedstawicieli 37 gmin wielkopolskich w sprawie wyrażenia stanowiska dotyczącego wydłużenia terminów eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw stałych, Sejmik Województwa Wielkopolskiego w trybie pilnym rozpocznie prace nad nowelizacją uchwały w sprawie określenia programu ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej.* Wykreślił zdanie o przedłużeniu terminu. W ten sposób otwieramy furtkę. Wtedy mamy szansę, że zagłosujemy wszyscy razem. Mówca nie przesądza sprawy o przedłużeniu terminów, ale jest to poważne potraktowanie tych gmin, że rozpoczniemy pracę i mamy nadzieję, że gminy w tym czasie te argumenty przedstawią.

Wiceprzewodniczący **Jarosław Maciejewski** poddał pod głosowanie poprawkę Radnego Zbigniewa Czerwińskiego – poprawka nie uzyskała większości głosów:

za: 7,

przeciw: 23,

wstrzymujących: 2.

Wiceprzewodniczący **Jarosław Maciejewski** poddał pod głosowanie całą uchwałę w brzmieniu przedstawionym w wersji drugiej projektu wraz z autopoprawką mówiącą o wykreśleniu ostatniego zdania – uchwała została podjęta przy głosach:

za: 25,

przeciw: 7,

wstrzymujących: 0.

Uchwała nr LIX/1226/23 stanowi [załącznik nr 24](#) do protokołu.

Ad. 27. Podjęcie uchwały w sprawie trybu zgłaszania przez Młodzieżowy Sejmik Województwa Wielkopolskiego wniosku o podjęcie inicjatywy uchwałodawczej.

Wiceprzewodniczący poinformował, że dokument zawiera pozytywną opinię Komisji Statutowej, która kieruje 2 poprawki:

1. wykreślenie w § 3 ust. 1 pkt. 1-3 oraz modyfikację § 3 ust. 1 pkt 4 w taki sposób, iż proponuje się wykreślenie słów „lub wiceprzewodniczący” – poprawka została przyjęta głosami, jak poniżej:

za: 30,

przeciw: 0,

wstrzymujących: 1.

2. nadaniu nowego brzmienia § 4 ust. 2 w treści „Przewodniczący Sejmiku może zwrócić się do Zarządu o zajęcie stanowiska wskazującego na zasadność lub brak zasadności podjęcia inicjatywy uchwałodawczej oraz o wydanie opinii dotyczącej projektu uchwały w przypadku jego załączenia” – poprawka została przyjęta głosami, jak poniżej:

za: 30,

przeciw: 0,

wstrzymujących: 2.

Uchwała z powyższymi poprawkami została podjęta przy głosach:

za: 30,

przeciw: 0,

wstrzymujących: 1.

Uchwała nr LIX/1227/23 stanowi [załącznik nr 25](#) do protokołu.

Ad. 27 A. Podjęcie uchwały w sprawie rozpatrzenia wniosku wpisania do „Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Wielkopolskiego” nowej linii kolejowej nr 281 na odcinku Gniezno – Kcynia.

Wiceprzewodniczący poinformował, że projekt zawiera pozytywną opinię Komisji Skarg, Wniosków i Petycji. Komisja prosi o uzupełnienie uzasadnienia o przedostatni akapit: *Komisja Skarg, Wniosków i Petycji na posiedzeniu w dniu 18 grudnia 2023 r. zaopiniowała pozytywnie przedmiotowy projekt uchwały* – poprawka została przyjęta głosami, jak poniżej:

za: 26,

przeciw: 0,

wstrzymujących: 4.

Uchwała została podjęta przy głosach:

za: 30,

przeciw: 0,

wstrzymujących: 0.

Uchwała nr LIX/1228/23 stanowi [załącznik nr 26](#) do protokołu.

Ad. 27 B. Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie określenia zadań na które w 2023 roku przeznaczają się środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, przekazane samorządowi województwa.

Wiceprzewodniczący poinformował, że do projektu uchwały załączone są stosowne opinie Komisji Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.

Radni nie wnieśli uwag.

Uchwała została podjęta przy głosach:

za: 30,

przeciw: 0,

wstrzymujących: 0.

Uchwała nr LIX/1229/23 stanowi [załącznik nr 27](#) do protokołu.

Ad. 27 C. Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie pomocy finansowej w formie dotacji celowej przez Województwo Wielkopolskie Gminie Borek Wielkopolski - organizatorowi Zakładu Aktywności Zawodowej w Leonowie.

Wiceprzewodniczący poinformował, że do projektu uchwały załączone są stosowne opinie Komisji Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.

Radni nie wnieśli uwag.

Uchwała została podjęta przy głosach:

za: 30,

przeciw: 0,

wstrzymujących: 0.

Uchwała nr LIX/1230/23 stanowi [załącznik nr 28](#) do protokołu.

Ad. 27 D. Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie pomocy finansowej w formie dotacji celowej przez Województwo Wielkopolskie Gminie Lisków - organizatorowi Zakładu Aktywności Zawodowej w Swobodzie.

Wiceprzewodniczący poinformował, że do projektu uchwały załączone są stosowne opinie Komisji Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.

Radni nie wnieśli uwag.

Uchwała została podjęta przy głosach:

za: 30,

przeciw: 0,

wstrzymujących: 0.

Uchwała nr LIX/1231/23 stanowi [załącznik nr 29](#) do protokołu.

Ad. 27 E. Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie pomocy finansowej w formie dotacji celowej przez Województwo Wielkopolskie Gminie Mieścisko - organizatorowi Zakładu Aktywności Zawodowej w Gołaszewie.

Wiceprzewodniczący poinformował, że do projektu uchwały załączone są stosowne opinie Komisji Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.

Radni nie wnieśli uwag.

Uchwała została podjęta przy głosach:

za: 29,

przeciw: 0,

wstrzymujących: 0.

Uchwała nr LIX/1232/23 stanowi [załącznik nr 30](#) do protokołu.

Ad. 27 F. Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie pomocy finansowej w formie dotacji celowej przez Województwo Wielkopolskie Gminie Żerków - organizatorowi Zakładu Aktywności Zawodowej w Żerkowie.

Wiceprzewodniczący poinformował, że do projektu uchwały załączone są stosowne opinie Komisji Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.

Radni nie wnieśli uwag.

Uchwała została podjęta przy głosach:

za: 29,

przeciw: 0,

wstrzymujących: 0.

Uchwała nr LIX/1233/23 stanowi [załącznik nr 31](#) do protokołu.

Ad. 27 G. Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie pomocy finansowej w formie dotacji celowej przez Województwo Wielkopolskie Powiatowi Ostrzeszowskiemu - organizatorowi Zakładu Aktywności Zawodowej w Książenicach.

Wiceprzewodniczący poinformował, że do projektu uchwały załączone są stosowne opinie Komisji Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.

Radni nie wnieśli uwag.

Uchwała została podjęta przy głosach:

za: 30,

przeciw: 0,

wstrzymujących: 0.

Uchwała nr LIX/1234/23 stanowi [załącznik nr 32](#) do protokołu.

Ad. 28. Podjęcie uchwały w sprawie ustalenia składu osobowego komisji stałych Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.

Wiceprzewodniczący poinformował o dodatkowych zmianach:

- Radny Marek Gola prosi o dopisanie do składu osobowego Komisji Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- Radny Jacek Bogusławski prosi o dopisanie do składu osobowego Komisji Kultury
- Radny Marek Sowa prosi o dopisanie do składu osobowego Komisji Rolnictw i Rozwoju Wsi
- Radny Henryk Szymański prosi o dopisanie do Komisji Rewizyjnej
- Radna Marta Dzikowska prosi o dopisanie do składu osobowego Komisji Edukacji i Nauki oraz wykreślenie ze składu osobowego Komisji Strategii Rozwoju Regionalnego i Współpracy Międzynarodowej
- Radna Tatiana Sokołowska prosi o dopisanie do składu osobowego Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Uchwała z powyższymi zmianami została podjęta przy głosach:

za: 29,

przeciw: 0,

wstrzymujących: 1.

Uchwała nr LIX/1235/23 stanowi [załącznik nr 33](#) do protokołu.

Ad. 29. Podjęcie uchwały w sprawie: przyjęcia Planu Pracy Sejmiku Województwa Wielkopolskiego na 2024 rok.

Radny **Zbigniew Czerwiński** zgłosił poprawkę: uzupełnienie planu pracy Sejmiku Województwa Wielkopolskiego na 2024 rok o uroczystą Sesję Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w Kolegiacie Średzkiej 10 marca 2024 roku (dot. uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z 2005 roku, aby raz na kadencję odbywać Sesje w Kolegiacie Średzkiej) – poprawka nie uzyskała większości głosów:

za: 7,

przeciw: 20,

wstrzymujących: 3.

Radny **Krzysztof Sobczak** zgłosił poprawkę aby plan pracy Sejmiku Województwa Wielkopolskiego na 2024 rok przyjęty był tylko do końca kwietnia (wykreślenie miesięcy od maja do grudnia) – w związku z tym, iż rok 2024 jest rokiem wyborczym (nawiązał do § 15a. Statutu Województwa Wielkopolskiego) – poprawka nie uzyskała większości głosów:

za: 6,

przeciw: 22,

wstrzymujących: 2.

Uchwała została podjęta przy głosach:

za: 25,

przeciw: 2,

wstrzymujących: 3.

Uchwała nr LIX/1236/23 stanowi [załącznik nr 34](#) do protokołu.

Ad. 30. Podjęcie uchwały w sprawie: przyjęcia Planu Pracy komisji Sejmiku Województwa Wielkopolskiego na rok 2024 WRAZ z autopoprawką.

Radny **Krzysztof Sobczak** zgłosił poprawkę aby plan pracy komisji Sejmiku Województwa Wielkopolskiego na 2024 rok przyjęty był tylko do końca kwietnia (wykreślenie miesięcy od maja do grudnia) – w związku z tym, iż rok 2024 jest rokiem wyborczym (nawiązał do § 39 Statutu Województwa Wielkopolskiego) – poprawka nie uzyskała większości głosów:

za: 7,

przeciw: 22,

wstrzymujących: 1.

Uchwała została podjęta przy głosach:

za: 24,

przeciw: 3,

wstrzymujących: 3.

Uchwała nr LIX/1237/23 stanowi [załącznik nr 35](#) do protokołu.

Ad. 31. Sprawozdanie z realizacji „Programu opieki nad zabytkami Województwa Wielkopolskiego na lata 2021-2024” – za lata 2021-2022.

Sejmik przyjął sprawozdanie do wiadomości.

Ad. 32. Sprawozdanie z bieżącej działalności Zarządu Województwa Wielkopolskiego w okresie pomiędzy sesjami Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.

Sejmik przyjął sprawozdanie do wiadomości.

Ad. 33. Interpelacje i zapytania radnych.

Radna **Zofia Szalczyk** złożyła ustne [zapytanie](#) dotyczące wdrażania przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego instrumentu o nazwie rozwój lokalny kierowany przez społeczność (data wpływu pisemnego dokumentu: 22.12.2023 r.) oraz ustną [interpelację](#) w sprawie zakończenia budowy obwodnicy Gostynia w ciągu drogi wojewódzkiej nr 434 (data wpływu pisemnego dokumentu: 22.12.2023 r.).

Radna **Mirosława Rutkowska-Krupka** złożyła:

- [interpelację](#) dotyczącą drogi wojewódzkiej nr 190;
- [interpelację](#) w sprawie drogi wojewódzkiej nr 442;
- [interpelację](#) dotyczącą wniosku do budżetu województwa na 2024 rok.

Radna również wyraziła podziękowania wszystkim zaangażowanym w inwestycję obwodnicy Gostynia.

Radny **Filip Kaczmarek** złożył [interpelację](#) w sprawie sztandaru Województwa Wielkopolskiego.

Radna **Łucja Zielińska** złożyła ustne zapytanie czy i jakie innowacje lub eksperymenty w jednostkach edukacyjnych były prowadzone na przestrzeni VI kadencji Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.

Radna **Krystyna Kubicka-Sztul** zgłosiła [interpelację](#) dotyczącą dofinansowania budowy ronda w DW nr 432 (Ruszkowo) w kwocie 3 mln zł.

Radny **Jarosław Maciejewski** wystosował ustną [interpelację](#) dotyczącą poprawy bezpieczeństwa pieszych w ciągu drogi wojewódzkiej nr 242 w miejscowości Szczerbin w Gminie Łobżenica (data wpływu pisemnego dokumentu: 22.12.2023 r.).

Radna **Zofia Itman** przypomniała o swoim wcześniejszym apelu dotyczącym stacji Konin Wschód.

Radny **Adam Bogrycewicz** złożył [interpelację](#) w sprawie wsparcia rzemiosła w Pilskim Obszarze Funkcjonalnym.

Radny **Łukasz Grabowski** złożył [interpelację](#) dotyczącą wsparcia finansowego jednostek ochotniczych straży pożarnych z terenu województwa wielkopolskiego z budżetu Województwa Wielkopolskiego w 2023 roku.

Radna **Marta Dzikowska** złożyła [zapytanie](#) w sprawie konkursu „Wielkopolskie Jadłodzielnie”.

Radny **Marek Sowa** złożył [zapytanie](#) w sprawie wsparcia Dziecięco-Młodzieżowej Orkiestry Dętej, działającej przy Gminnym Centrum Kultury w Poniecu.

Radny **Henryk Szymański** złożył [interpelację](#) dotyczącą poprawy bezpieczeństwa na drodze wojewódzkiej nr 308 na odcinku Grodzisk Wielkopolski - Ujazd poprzez wybudowanie ścieżki pieszo – rowerowej.

Radni złożyli sobie także życzenia świąteczne i noworoczne.

Ad 36. Zamknięcie posiedzenia.

Wobec wyczerpania porządku obrad, Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Wielkopolskiego **Jarosław Maciejewski** zamknął LIX Sesję Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.

Protokół sporządzili:

Patryk Szczechowiak

Małgorzata Ziarnik

Załącznik nr 1
Prezentacja Radnego Zbigniewa Czerwińskiego

OBECNA KONDYCJA FINANASOWA WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

„pieniądze są, ale czy będą?”

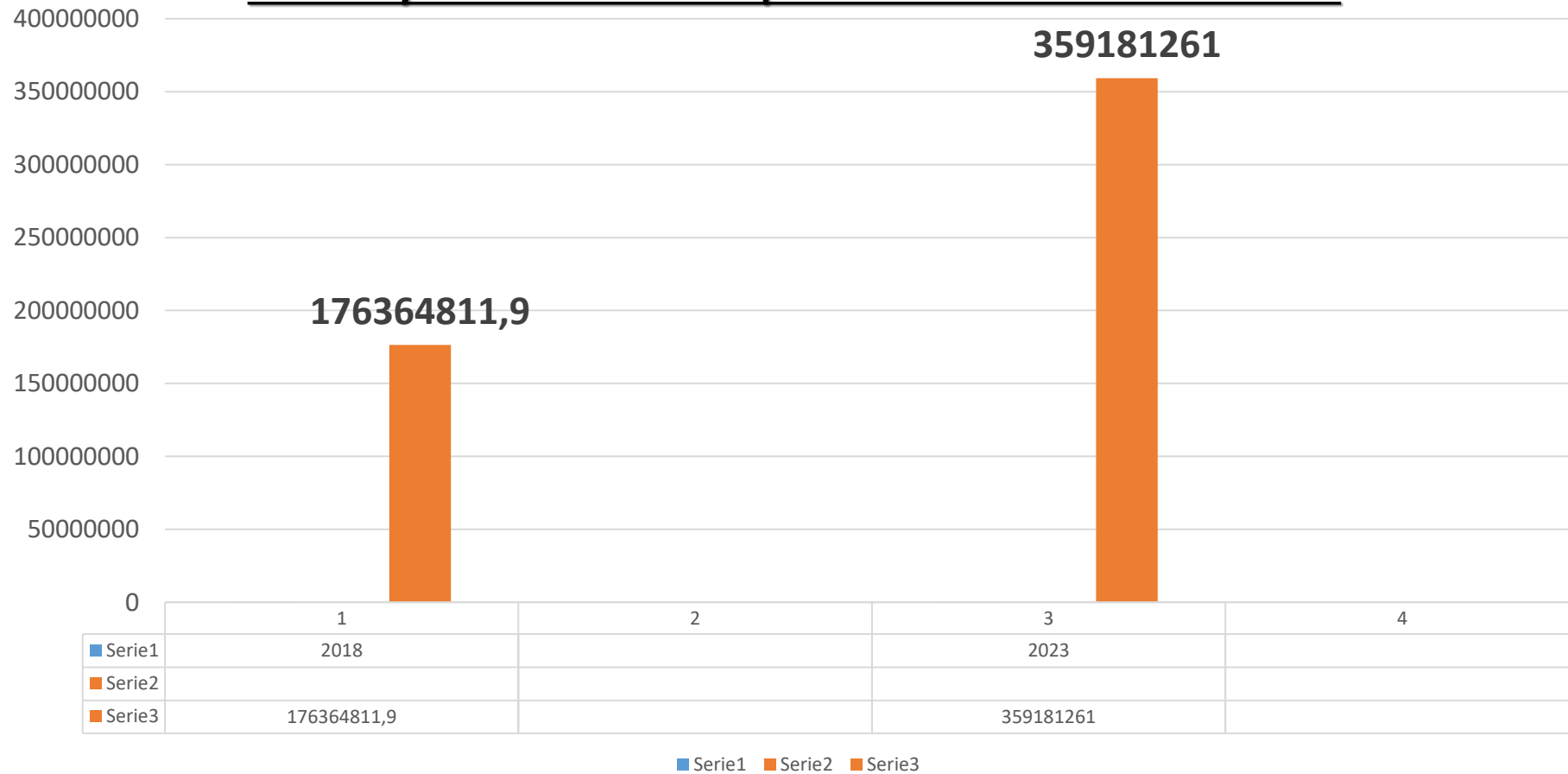
kurs euro 18 grudnia 2018: 4,30 PLN

kurs euro 18 grudnia 2023: 4,33 PLN

Dochody z PIT i CIT w latach 2018 -2023 w PLN

Dochody z PIT i CIT w Euro porównanie lata 2018 do 2023

Najlepsza kadencja w zakresie dochodów własnych samorządu województwa od początku trwania województwa:

dochody z PIT i CIT uległy podwojeniu:

- wzrost dochodów w PLN o 105%,
- wzrost dochodów w EURO o 103%.

**Czy ktoś z koalicji rządzącej przyjmie
zakład, że w roku 2028 dochody własne
samorządu podwoją się w porównaniu
do roku 2023?**